

ELŐTERJESZTÉS SZARVAS VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE 2023. MÁJUS 18-I ÜLÉSÉRE

Tárgy: Átfogó értékelés a 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) tartalmazza azokat az alapvető szabályokat, amelyek segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülő fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A fenti célok megvalósulását szolgálják a Gyvt.-ben és a 149/1997.(IX.10.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Gyer.) biztosított eljárások, eszközök és a feladatellátás intézményrendszere, melyek a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése előírja, hogy „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságoknak.”

A tartalmi elemeket a Gyer. 10. számú melléklete határozza meg:

- a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatok,
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások,
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításai,
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján,
- a bűnmegelőzési cselekvési program bemutatását, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- a civil szervezetekkel való együttműködés keretei.

A jogszabályban foglaltak alapján elkészített átfogó értékelést az előterjesztés mellékletében terjesztjük a Tisztelt Képviselő-testület elé és kérjük annak megtárgyalását és elfogadását.

Határozati javaslat:

1. Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2022. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést megtárgyalta és elfogadja.
2. Az 1. pont szerinti átfogó értékelésnek a Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály részére történő megküldéséről a polgármester gondoskodik.

**Felelős: Babák Mihály polgármester
Dr. Melis János címzetes főjegyző
Határidő: 2023. május 31.**

Szarvas, 2023. május 11.

**Dr. Melis János
címzetes főjegyző**

Pénzügyi forrás: - 2022. évi szociális és gyermekvédelmi feladatokra biztosított keret
- 2022. évi intézményi költségvetési keretek

**Jambrik Ramola
pénzügyi osztályvezető**

A beszámolót készítette:

**Horváthné dr. Kepenyés Edit
aljegyző**

**Szrnka Gábor
szociális ügyintéző**

A beszámolóhoz adatot szolgáltatott:

- Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása Szociális és Gyermekjóléti Intézménye
- Szarvasi Család-és Gyermekjóléti Központ
- Köznevelési intézmények
- Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szarvasi Tagintézménye
- Szarvasi Rendőrkapitányság
- Szarvasi Nagycsaládosok Barátainak Köre

Tárgyalja:

- Szociális, Családügyi, Egészségügyi és Nemzetiségi Bizottság
- Gazdasági és Pénzügyi Bizottság
- Gyermekjóléti és Közművelődési Bizottság
- Ifjúsági és Sportbizottság

TESTÜLET ELÉ TERJESZTHETŐ!

2023 MÁJ 11.

BESZÁMOLÓ A 2022. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSÁRÓL

1.) A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

1. Településünk demográfiai mutatói különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

Korcsoport	2017.12.31.	2018.12.31.	2019.12.31.	2020.12.31.	2021.12.31.	2022.12.31.
0-2	373	389	375	384	393	358
3-5	365	359	387	373	375	365
6-14	1.303	1.264	1.208	1.185	1.175	1.155
15-18	609	605	583	596	571	557
Összesen	2.650	2.617	2.553	2.538	2.514	2.435
19-60	8.953	8.842	8.692	8.556	8.347	8.134
61-	4.459	4.428	4.438	4.401	4.370	4.359
Összesen	13.412	13.270	13.130	12.957	12.717	12.493
Mindösszesen	16.062	15.887	15.683	15.495	15.231	14.928

A 0-18 éves korosztály kor szerinti megoszlása 2017-2022. években

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
0-2 éves korig	373	389	375	384	393	358
3-5 éves korig	365	359	387	373	375	365
6-14 éves korig	1.303	1.264	1.208	1.185	1.175	1.155
15-18 éves korig	609	605	583	596	571	557
Összesen	2.650	2.617	2.553	2.538	2.514	2.435

Fiúk és lányok aránya korcsoportos bontásban

	2017		2018		2019	
	0-14	0-18	0-14	0-18	0-14	0-18
fiú	1061	1373	1037	1350	1007	1308
lány	980	1277	975	1267	963	1245
Összesen	2041	2650	2012	2617	1970	2553

	2020		2021		2022	
	0-14	0-18	0-14	0-18	0-14	0-18
fiú	1015	1313	1018	1311	983	1270
lány	927	1225	925	1203	895	1165
Összesen	1942	2538	1943	2514	1878	2435

Élvezületek száma					
2017	2018	2019	2020	2021	2022
113	136	125	123	149	101

Természetes szaporodás

	élvezületek száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2017	113	257	-144
2018	136	256	-120
2019	125	264	-139
2020	123	288	-165
2021	149	346	-197
2022	101	251	-150

Házasságkötések száma					
2017	2018	2019	2020	2021	2022
82	104	114	139	142	124

Az állandó népesség adatait vizsgálva megállapíthatjuk, hogy Szarvas Város lakosság-számának csökkenése tovább folytatódott (5 év alatt 1134 fővel, az elmúlt évhez képest 303 fővel csökkent az állandó népesség száma). 15 ezer fő alá csökkent az állandó népesség (14.928) és a lakónépesség (14.582) egyaránt.

A halálozások száma magasabb, mint a születések száma. A születések számának alakulását mutatja a fenti táblázat, megállapíthatjuk, hogy nincs egyenletes tendencia, de az utóbbi években a száz főt mindig meghaladta a létszám, 2022. évben 101 szarvasi gyermek született (45 leány és 56 fiú). Mindegyik korosztályt tekintve csökkent a gyermeklétszám az elmúlt évhez képest.

Összességében a 0-18 éves korosztály csökkenése tovább folytatódott, az elmúlt öt évben 215 fővel, az elmúlt évhez képest 79 fővel csökkent a korosztály létszáma. E korosztály a város állandó népességének 16,3 %-át teszi ki. A fiúk aránya valamivel magasabb a lányokhoz képest, a 0-14 éves korosztályban (983 fiú, illetve 895 lány), a 0-18 éves korosztályban (1270 fiú, illetve 1165 lány).

Örvendetes, hogy az elmúlt öt év adatait vizsgálva megállapítható, hogy a házasságkötések száma az elmúlt két évben volt a legmagasabb (2022-ben 124 házasságkötés: 68 munkaidőben és 56 munkaidőn kívül).

A legjelentősebben a fiatal felnőttek és az aktív, munkaképes korúak száma csökkent 213 fővel az elmúlt évhez képest.

Az állandó lakosság számának csökkenése továbbra is az elöregedés jeleit mutatja. Az országos képhez hasonlóan, Szarvason is magasabb az idős nők korcsoporton belüli aránya (a 65 év feletieknél 60,7 % nő és 39,3 % férfi).

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2018	3430	2012	170,4%
2019	3512	1970	178,2%
2020	3560	1942	183,3%
2021	3564	1943	183,4%
2022	3555	1878	189,2%

A vizsgált 5 éves időszak legkorábbi öregedési indexe 170,4%, míg a legkésőbbi 2022. évben 189,2%. A város öregedési indexe arról nyújt információt, hogy miként alakul az idős és fiatal korosztály egymáshoz viszonyított aránya (100 fő 14 év alatti személyre hány 65 év feletti fő jut, ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiiek vannak többen és a település elöregedő). Városunk tekintetében tehát összességében megállapítható a lakosság számának csökkenése és ezzel párhuzamosan annak elöregedése. A folyamat megállítása, visszafordítása túlmutat az önkormányzat lehetőségein.

Az önkormányzat a rendelkezésre álló eszközökkel igyekszik változtatni a negatív demográfiai mutatókon. Miközben arra törekszik, hogy minél inkább hosszítsa az idősök életkorát – lehetőleg egészségben – a számukra szükséges feltételek biztosításával, a generációk egyensúlyának megteremtése érdekében gyermek- és családbarát intézkedésekkel és szolgáltatásokkal igyekszik emelni a város vonzerejét a fiatalok számára. 2016. évben bevezetésre került az újszülöttek életkezdési támogatása, 2019. évtől az összege 100.000,- Ft-ra, 2022. január 01. napjától 150.000,- Ft-ra emelkedett. Az önkormányzati bölcsőde és óvoda, a város sokszínű iskolarendszere kedvező feltételeket teremt a fiatalok életkezdéséhez, családalapításához és gyermekvállalásához. A kötelező ingyenes szünidei gyermekétkeztetés biztosított, karácsony előtt a gyermekes családok több támogatást kapnak pénzben és természetben egyaránt. Az oktatási rendszer kiemelt figyelmet fordít a tehetséggondozásra. Mind a művészeti, mind a sportéletben lehetőség nyílik a készségek és képességek kibontakoztatására. Ezért igen fontos minden olyan intézkedés, amely a város demográfiai szerkezetében képes az arányokat a fiatalok irányába eltolni.

Esély otthon – Szarvas hazavár! – Esélyteremtő program fiataloknak 18 lakás felújítására megítélt támogatás: 200.000.000,- Ft.

A projektben megvalósított tevékenységi csoportok:

1. Az önkormányzat tulajdonában lévő 18 db lakás felújítása-átalakítása, felszerelése önálló lakhatás céljából, 18-35 év közötti fiatal egyének, illetve párok, családok számára.
2. Fiatalok életpálya-tervezését segítő helyi szolgáltatások nyújtása, munkaszerzési ismeretek bővítése.

A projekt megvalósítás időszaka: 2018-2021. (36 hónap)

A benyújtott pályázatok elbírálását követően, 2019. július 01. napjától olyan fiatalok vehették igénybe a felújított 18 db lakást, akik Szarvason dolgoznak, vagy a jövőben itt szeretnének munkát vállalni. Fontos kritérium volt az is, hogy hiányszakmában dolgozzanak. A beköltözőknek csupán a rezsiköltséget kell fizetniük, az albérleti díjat a pályázatból finanszírozzák. Jelenleg zajlik a soft elemek megvalósítása, augusztus 1-jétől pedig egy olyan

forráslehetőség is megnyílt, amely tizenhét, Szarvason dolgozni kívánó fiatal bérkiegészítését foglalja magában.

2020. évben Szarvas csatlakozott a Babázászló Mozgalomhoz. A település lakossága havonta átlagosan 10 újszülöttel bővül, ezért 5 rózsaszín és 5 kék zászló került kihelyezésre az újszülöttek köszöntésére. Ezzel azt szeretnénk jelképezni, hogy a nemzet jövője a család, a gyermek érték, a vágyott gyermekek megszületése pedig egy nemzet biztos jövőképe vagyis nemzeti minimum. Az akció célja az, hogy megszülessenek a kívánt, tervezett gyermekek és ennek része többek között a Babázászló Mozgalom is.

Önkormányzatunk költségvetési keretei között a Gyvt.-ben előírt kötelező ellátásokon túl is igyekszik támogatni a családokat és gyermekeket, erről részletes adatok olvashatók a beszámoló további részében.

2.) A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN, SZOCIÁLIS IGAZGATÁSRÓL ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOKRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYBEN SZABÁLYOZOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre,
- a szünidei gyermekétkeztetésre, amennyiben megfelel a feltételeknek,
- a gyermekvédelmi törvényben és más jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére,
- valamint évi két alkalommal pénzbeli támogatás, amennyiben a gyermekvédelmi

kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel; a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel alapösszegű támogatás (6.000,- Ft), hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállása esetén emelt összegű támogatás (6.500,- Ft),

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve nappali tagozaton tanulmányokat folytató nagykorúvá vált gyermek saját jogán kérheti a Hatósági és Szociális Osztályon az erre rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével, az előírt mellékletek csatolásával. A jogosultságot a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén Szarvas Város Címzetes Főjegyzője 1 év időtartamra állapítja meg gyermekeként külön-külön egyedi határozattal.

A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 96. § (3) bekezdés a) pontja alapján a 2020. november 4-e és 2022. június 30-a között lejáró rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság 2022. augusztus 31-éig meghosszabbodott.

A veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltérésről szóló 344/2022. (IX.9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása esetén irányadó jövedelmi értékhatártól való pozitív irányú eltérést határoz meg 2. §-a alapján:

A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem

összege nem haladja meg:

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 180 %-át (51.300,-Ft),

aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) ha a nagykorúvá vált gyermek:

- nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, - felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 165 %-át (47.025,-Ft) az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a jogszabályban meghatározott értéket.

2023. január 01. napjával változik a szociális ellátások és támogatások összegének megállapításánál a viszonyítási alap, ezután ez nem az öregségi nyugdíj lesz, hanem a **szociális vetítési alap**. A szociális vetítési alap összege megegyezik az öregségi nyugdíjminimum összegével, ami 28.500 forint, 2008 januárja óta.

2022. év december 31-én 87 családban élő 152 fő gyermek jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ebből 35 fő gyermek tartósan beteg. Gyermekük száma életkor szerint 0-2 év közötti 16 fő, 3-5 év közötti 29 fő, 6-13 év közötti 63 fő, 14-17 év közötti 38 fő, 18 év feletti 6 fő.

Tárgyév DECEMBER 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult GYERMEKEK száma életkor szerint

Sor-szám	Megnevezés	0-2	3-5	6-13	14-17	18-	Összesen (b+c+d+e+f)
		éves					
	a	b	c	d	e	f	g
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (Gyvt. 19. § (1) bekezdés, 20. § (2) bekezdés)							
01	Gyermekek száma	16	29	63	38	6	152
02	Ebből: tartósan beteg, fogyatékos		6	16	13		35
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátásban is részesül (Gyvt. 19. § (1a) bekezdés)							
03	Gyermekek száma						
04	Ebből: tartósan beteg, fogyatékos						

Tárgyév DECEMBER 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult CSALÁDOK száma a gyermekek száma szerint

Sor-szám	Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen (b+c+d+e+f)
		gyermekes családok száma					
	a	b	c	d	e	f	g
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (Gyvt. 19. § (1) bekezdés, 20. § (2) bekezdés)							
01	Családok száma	34	22	11	13	7	87
02	Ebből: egyedülálló szülő	25	21	8	8	5	67
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátásban is részesül (Gyvt. 19. § (1a) bekezdés)							
03	Családok száma						
04	Ebből: egyedülálló gyám						

A jövedelemhatár emelés ellenére továbbra is évről évre csökken a kedvezményre jogosult gyermekek száma, ami magyarázható azzal, hogy a nettó keresetek reálértéke - a minimálbér emelkedése és a családi adókedvezmény hatására – nagyobb ütemben emelkedett. Ez a csökkenés 2021. évben megállt, mivel a járványügyi veszélyhelyzet miatt a jogosultságok meghosszabbodtak. 2022-ben a járványügyi veszélyhelyzet megszűnésével 25-30 fő törvényes képviselő nem élt új kérelemmel, ebből adódott tárgyévben a létszám csökkenése.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma tárgyév december 31. napján		
Év	Családok száma	Gyermekek száma
		Fő
2017	214	368
2018	157	269
2019	132	228
2020	105	180
2021	114	198
2022	87	152

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családbafogadó gyámként kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásának megállapítására nem került sor az elmúlt évben.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatás

A gyermekvédelmi Erzsébet-utalványt kibocsátó Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. 2019. évtől az Erzsébet-utalványok forgalmazását megszüntette. Az eddigi természetbeni ellátási forma helyett évente kétszer pénzbeli támogatásként lehet igényelni a támogatást a rászorulóknak részére.

A 2022. augusztus 01. és 2021. november 01. napján jogosultsággal rendelkező rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorúak és nagykorúvá vált gyermekek **alapösszegű pénzbeli támogatásban** részesülnek, amely támogatás összege 6.000,- Ft/gyermek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő és hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű kiskorúak és nagykorúvá vált gyermekek **emelt összegű pénzbeli támogatásban** részesülnek, amely támogatás összege 6.500,- Ft/gyermek.

2022. augusztus hónapban 188 fő gyermek, 2022. november hónapban 138 fő gyermek 2.056.500,- Ft összegű pénzbeli támogatásban részesült, melyet az alábbi táblázat részletesen bemutat.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény pénzbeli támogatás				
Típusa	Értéke	Teljesítés dátuma	Támogatottak száma	Támogatás összege
Alapösszegű	6.000,- Ft	2022. augusztus	83 fő	498.000,- Ft
Alapösszegű	6.000,- Ft	2022. november	42 fő	252.000,- Ft
Emelt összegű	6.500,- Ft	2022. augusztus	105 fő	682.500,- Ft
Emelt összegű	6.500,- Ft	2022. november	96 fő	624.000,- Ft
Összesen				2.056.500,- Ft

Rendkívüli települési támogatás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. § (3) bekezdése szerint a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást **köteles nyújtani**. A Képviselő-testület szociális és gyermekvédelmi feladat- és hatásköreinek gyakorlását a polgármesterre ruházta át.

A települési támogatások, a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 1/2019. (II.22.) önkormányzati rendelet, 2019. március 1. napjától lépett hatályba. Az önkormányzati rendelet értelmében a gyermekekhez kapcsolódó rendkívüli települési támogatás igénylésének egyik feltétele, hogy a család egy főre jutó jövedelme ne haladja meg a mindenkori nyugdíjminimum 250%-át (2022. évben 71.250,- Ft), illetve egy gyermek után legfeljebb 20.000,- Ft állapítható meg, amelyet indokolt esetben természetbeni ellátás formájában kell biztosítani (tankönyv- és tanszer ellátás, étkezési díj az iskolához történő utalással). Kivételesen indokolt esetben kötelezhető a támogatást igénylő arra, hogy a rendkívüli települési támogatás összegét családsegítővel együttműködve használja fel, amennyiben nem látszik biztosítottnak a készpénzben megállapított támogatásnak a gyermek érdekében történő felhasználása. A támogatás megállapítása előtt a Szarvasi Család-és Gyermekjóléti Központtal történt egyeztetést követően a Szociális, Családügyi, Egészségügyi és Nemzetiségi Bizottság véleményezi valamennyi támogatás jogosságát és javasolja a polgármester felé megállapítását.

2022. évben (január 1. és december 31. között) az önkormányzat saját költségvetéséből gyermekek nevelésével kapcsolatos indokra 26 fő részére biztosított rendkívüli települési támogatást, összesen 865.000,- Ft összegben.

A szakbizottság 1 család esetben nem találta rendkívüli élethelyzetnek a kérelmező indokait, ezért elutasítást javasolt a polgármester felé.

A kérelmezők leggyakoribb indokai:

- gyermek betegsége, kórházi kezelése, gyógyászati segédeszköz vásárlása (pl. ortopéd cipő, szemüveg, magas gyógyszerköltség),
- iskolakezdéshez tanszer- és iskolai felszerelés vásárlása, digitális oktatással kapcsolatos kiadások,
- a gyermek fogadásának előkészítése,
- a gyermek osztálykirándulása, ballagása, étkezési hátraléka, osztálypénz befizetése,
- ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítésére
- nevelési intézménnyel jogviszonyban álló gyermek kiadásainak biztosítása céljából.

A legtöbb támogatás – elsősorban az iskoláztatás miatt – augusztus és október hónapok között került megállapításra és kifizetésre.

3.) A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN NEM SZABÁLYOZOTT, AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL ÖNKÉNT BIZTOSÍTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

Térítésmentes helyi és helyközi tanulóbérlet

Az önkormányzati rendelet értelmében a szarvasi lakóhellyel rendelkező alap- és középfokú oktatási intézményben tanuló gyermekek igényelhetik természetbeni juttatásként egy tanulmányi évre (10 hónapra) a helyközi autóbusszközlekedéshez, ha a családjában a havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át nem haladja meg.

A 2022-es évben 47 fő részesült helyközi térítésmentes tanulóbérletben havi 31.136,- Ft összegben (a 2021-es évben 51 fő havi 36.588,- Ft összegben). A 2022-es évben a biztosított tanulóbérletek összértéke 311.355,- Ft volt (2021. évben 365.875,- Ft).

2018. szeptember 1-től az iskolai előadási napokon különcélú menetrend szerinti autóbusszjárat közlekedik a városban. 2020. szeptember 01-től két tanévben új szolgáltató, a Volánbusz Zrt., illetve annak alvállalkozója szállítja az utasokat. 2022. szeptember 01. napjától 2023. június 30. napjáig Kis Mátyás egyéni vállalkozóval kötött megállapodást Szarvas Város Önkormányzata. A vállalkozó a 16 fős befogadóképességű autóbusszra bruttó 480,- Ft/km árat ajánlott meg. A reggeli és délutáni járatok legfontosabb célja az általános iskolai tanulók iskolába járásának biztosítása. A különcélú menetrend szerinti járatot bármely szarvasi lakos igénybe veheti.

Védőoltás támogatása

2014. ősztől a méhnyakrák elleni védőoltás, 2017-től pedig a fertőző agyhártyagyulladás elleni védőoltás államilag finanszírozottá vált.

Védőoltási programunk kibővült a bárányhimlő elleni védőoltás biztosításával melynek keretében az Önkormányzat az 1,5-3 éves kort betöltött szarvasi gyermekek részére biztosítja a bárányhimlőt megelőző védőoltást.

2019. szeptemberétől a bárányhimlő elleni védőoltás a kötelező védőoltások közé került.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

Az ösztöndíjrendszer eljárási szabályaival és a módosított pontozási rendszerével kiegészítette Szarvas Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési támogatások, a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 1/2019. (II. 22.) önkormányzati rendeletét (15. § és a 3. melléklet).

Az önkormányzat e rendelet alapján támogatást nyújt szociálisan hátrányos helyzetben lévő felsőoktatási hallgatók számára, illetve a felsőoktatási tanulmányokat kezdeni kívánó fiatalok számára.

A 2022-es évben 16 fő kapott ilyen jellegű támogatást, összesen 700.000,- Ft összegben, melynek forrása a 2022. évi szociális és gyermekvédelmi feladatokra biztosított keret (2021. évben 31 fő 1.410.000,- Ft).

BURSA HUNGARICA ÖSZTÖNDÍJ			
„A” TÍPUSÚ			
	támogatás összege (Ft/hónap/fő)	támogatottak száma (fő)	támogatás összege összesen (hónap/Ft)
	5.000,-	7	35.000,-
	4.500,-	2	9.000,-
	4.000,-	4	16.000,-
Összesen:		13	60.000,-
„B” TÍPUSÚ			
	támogatás összege (Ft/hónap/fő)	támogatottak száma (fő)	támogatás összeg összesen (hónap/Ft)
	5.000,-	3	15.000,-
	4.500,-	-	-
	4.000,-	-	-
Összesen:		3	15.000,-
Ösztöndíjban részesülők száma összesen		16 fő	
Kifizetett támogatás összege:		700.000,- Ft	

Felsőoktatási beiskolázási támogatás

Szarvas Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2019. (II. 22.) önkormányzati rendelete 16. § (1) bekezdése értelmében az önkormányzat a felsőoktatási intézmények Szarvas városban működő karain az alapképzés nappali tagozatának állami ösztöndíjas vagy önköltséges finanszírozási formájú, első évfolyamára beiratkozott szarvasi lakóhellyel rendelkező hallgatói részére egyszeri 50.000,- Ft beiskolázási támogatást nyújt.

Felsőoktatási beiskolázási támogatás	
Támogatottak száma:	1 fő
Kifizetett támogatás összege:	50.000,- Ft

Arany János Tehetséggondozó Program

Az érettségi megszerzéséhez és a felsőfokú tanulmányok folytatásához szükséges felkészüléshez, a sikeres szakmaszerzéshez nyújt tanulási, szociális, egészségügyi támogatást hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint rászoruló tanulók számára kollégiumi elhelyezéssel. Az Arany János Tehetséggondozó programnak előkészítő évfolyama is van, ezek a programok 5 évesek. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: tehetségsegítés, egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, pályaválasztás segítése, tanulmányi versenyeken, kulturális és sportrendezvényeken való részvétel, szociális hozzájárulás biztosítása. A 8. évfolyamos tanulók pályázat útján jelentkezhetnek a programokba, a pályázatokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma jelenti meg.

A 2022-es évben a programban 3 fő szarvasi tanuló vett részt, 110.000,-Ft került átutalásra a tanulók részére a szociális és gyermekvédelmi feladatokra biztosított keretből (2021. évben 5 fő szarvasi tanuló vett részt, 210.000,-Ft került átutalásra a tanulók részére).

Arany János Tehetséggondozó Program	
Támogatottak száma:	3 fő
Kifizetett támogatás összege:	110.000,- Ft

Újszülöttek életkezdési támogatása; fiatal felnőttek telekvásárlásához nyújtott támogatás; rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak karácsonyi támogatása

Szarvas Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2019. február 22-i ülésén egységes önkormányzati rendeletbe foglalta az újszülöttek életkezdési- és a fiatal felnőttek telekvásárláshoz nyújtott támogatást.

Szarvas Város Önkormányzata a törvényes képviselő kérelmére egyszeri önkormányzati életkezdési támogatásban részesíti a születéskor, de legalább a kérelem benyújtásakor szarvasi lakóhellyel rendelkező újszülöttet. Ennek hiányában a kérelem benyújtásakor szarvasi tartózkodási hely megléte szükséges. A támogatás összege gyermekenként 2022. január 01. napjától 150.000,- Ft. E támogatási összeg a gyermek nevére szóló Kincstári Start-értékpapír számlára kerül utalásra. E támogatás kamatokkal növelt összegét a gyermek 18. életévének betöltését követően veheti fel. 2022. évben 47 fő részére került megállapításra 7.050.000,-Ft összegben. (2021. évben 48 fő részére 4.800.000,-Ft összegben).

Fiatal felnőttek számára telekvásárlási támogatás nyújtható annak a 40. életévét be nem töltött személynek, aki Szarvas város közigazgatási területén belül lakás kialakítása, építése céljából építési telket vásárol. A támogatás ugyanazon telek vásárlásához, illetve ugyanazon személy részére csak egy alkalommal támogatható. A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás, mértéke 250.000,-Ft. 2022. évben nem került kiutalásra.

Újszülöttek életkezdési támogatása:

Támogatottak száma:	47 fő
Kifizetett támogatás összege:	7.050.000,- Ft

Fiatal felnőttek telekvásárláshoz nyújtott támogatása:

Támogatottak száma:	0 fő
Kifizetett támogatás összege:	0,- Ft

Ugyanezen a testületi ülésen önkormányzatunk az új struktúra óta eltelt kettő és fél év után – szigorúan az adott évi költségvetési források függvényében – módosította a meglévő szociális és gyermekvédelmi rendeletét, melynek során továbbra is biztosítja a **rendszeres**

gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak karácsonyi támogatását, valamint az idős személyek részére nyújtandó fűtési költségeket enyhítendő támogatást. Az új ellátások kialakításánál fontos szempontot képezett, hogy a nehéz szociális körülmények között élők, minél szélesebb körben élhessenek a támogatásokkal, gondolva itt arra, hogy a gyermekeknek nyújtott támogatás közvetve a (nagy)családok számára nyújthat segítséget. A támogatás összege egyszeri, gyermekenként legalább 5.000,-Ft, de legfeljebb 10.000,-Ft.

2022. év karácsonya előtt 151 gyermek, nagykorúvá vált gyermek 10.000,-Ft támogatásban részesült, összesen 1.510.000,-Ft összegben.

Gyermekek karácsonyi támogatása	
Támogatottak száma:	151 fő
Kifizetett támogatás összege:	1.510.000,- Ft

Gyermek családi jogállásának rendezése

Rendezetlen a kiskorú gyermek családi jogállása, ha a születési anyakönyv nem tartalmaz bejegyzést az apa vagy az anya személyét illetően, vagy egyik szülőre vonatkozóan sincs adat az anyakönyvben.

A családi jogállás rendezésére irányuló eljárás megindítását kérheti

- a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője,
- a korlátozottan cselekvőképes kiskorú anya,
- a cselekvőképességében a származás megállapításával összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú anya, törvényes képviselőjének hozzájárulásával,
- a gyermeket magáénak elismerni szándékozó férfi, vagy
- a tizennegyedik életévét betöltött gyermek.

Ha az anyakönyvvezető apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermek születéséről küld értesítést, Szarvas Város Jegyzője az anyát tájékoztatja arról, hogy a gyermek érdekében a családi jogállás rendezése milyen módon biztosítható.

1. Apai elismerő nyilatkozat

Amennyiben az anya a fogamzási idő kezdetétől a gyermek születéséig eltelt idő vagy annak egy része alatt nem állt házassági kötelékben, és apasági vélelmet keletkeztető reprodukciós eljárásban sem vett részt, vagy az apaság vélelme megdőlt, a gyermek apjának kell tekinteni azt a férfit, aki a gyermeket teljes hatályú elismerő nyilatkozattal magáénak ismerte el.

Az apai elismerést és a hozzájárulást az anyakönyvvezetőnél, a bíróságnál, a gyámhatóságnál vagy hivatásos konzuli tisztviselőnél kell jegyzőkönyvbe venni vagy közjegyzői okiratba kell foglalni.

Az apai elismerő nyilatkozat teljes hatályához szükséges az anyának, a kiskorú gyermek törvényes képviselőjének és – ha gyermek a tizennegyedik életévét betöltötte – a gyermeknek a hozzájárulása.

A szarvasi anyakönyvvezetők előtt tárgyévben 25 teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatra került sor, melynek többsége a gyermek megszületése előtt történt.

2. Bírósági megállapítás

Amennyiben a gyermek vérszerinti apja nem ismeri el magánénak a gyermeket apai elismerő nyilatkozattal, akkor lehetőség van az apaság bírósági megállapítására is. Az apaság bírósági megállapítását az anya, a gyermek, a gyermek halála után leszármazója és az apa kérheti.

3. Képzelt személy megállapítása apaként

Amennyiben a szülő nem kívánja megnevezni a gyermeke apját akkor a fentiekén túl lehetőség van arra is hogy a települési önkormányzat jegyzője az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorú gyermek részére az anya kérelmére képzelt személyt állapítson meg apaként, feltéve hogy az apaság megállapítása iránt nincs per folyamatban, illetve nincs eljárás folyamatban a gyermek örökbefogadásának engedélyezése iránt.

Családi jogállás rendezése (a tárgyévben)

Sor-szám	Megnevezés	Száma
01	Az év folyamán az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma	5
02	Kiskorúak száma, akiknek családi jogállása a jegyzői gyámhatóságon az év folyamán rendeződött (03-06. sorok összege)	1
03	teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal rendezettek száma	1
04	Ebből (02-ből): apaság (anyaság) bírósági megállapítása	
05	képzelt apa megállapításának száma	
06	képzelt anya megállapításának száma	
07	Az apa adatai nélkül anyakönyvezettek száma december 31-én (háromzöld)	4

4.) GYERMEKÉLELMEZÉS MEGOLDÁSÁNAK MÓDJAI

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról a Gyvt. és végrehajtási rendeletei, valamint a Szarvas Város Önkormányzata Képviselő-testületének 23/2017. (X.20.) rendelete rendelkezik.

Városunkban a gyermekétkeztetés megoldott, minden igényt ki tudunk elégíteni. Szarvas Város Önkormányzata a Szarvasi Gyermekélelmezési Nonprofit Kft-n keresztül biztosítja a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatokat.

Az étkezési térítési díjak 2020-ban emelkedtek utoljára, ennek oka a koronavírus járvány okozta veszélyhelyzet miatti kormányzati döntés volt. A nyersanyag árak viszont folyamatosan emelkedtek 40-50 %-kal.

A képviselő-testület 2022. szeptember 01. napjától 40%-os nyersanyag norma emelést hagyott jóvá, majd 2023. március 01. napjától újabb 10%-os nyersanyag norma emelés volt indokolt. Ennek megfelelően az intézményi térítési díjak önkormányzati rendeletben módosításra kerültek, melyet az alábbi táblázat tartalmaz.

A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjai általános forgalmi adó nélkül (Ft/fő/nap)

A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
	összesen	reggeli	tízórai	ebéd	uzsonna	vacsora
óvoda	580		106	383	91	
általános iskola	644		116	420	108	
szakközépiskola/szakiskola	450			450		
kollégium	982	208		450		324

Az önkormányzati fenntartású Szarvas Város Óvodája és Bölcsődéje (Kossuth utcai óvoda), az állami fenntartású (KLIK) Fő téri Általános Iskola, a 2015. július 01. napjával a Nemzetgazdasági Minisztérium által fenntartott Gyulai Szakképzési Centrum Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiuma, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott Vajda Péter Evangélikus Gimnázium, Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola (Általános iskola, Bacsó utcai óvoda, Napfény óvoda, Zöldpázsiti óvoda) és az Országos Szlovák Önkormányzat által fenntartott Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium, gyermekétkeztetését a Szarvasi Gyermekélelmezési Nonprofit Kft. biztosítja. Rákóczi úti ebédlőjét a Fő tér 3. szám alatti általános iskolai intézményegység tanulói használják, a többi intézmény saját tárolókonyhával rendelkezik, ahová a Gyermekélelmezési Nonprofit Kft. gépkocsival szállítja ki az ételt igény szerint napi egyszeri (ebéd), vagy háromszori (tízórai, ebéd, uzsonna) étkezéshez.

A közétkeztetést törvények, jogszabályok a Kft. részére meghatározzák az étlaptervezés szempontjait, az adható ételféleségek összetételét, mennyiségét, gyakoriságát, melyet a különböző hatóságok folyamatosan ellenőriznek. Ezekből az ellenőrzésekből kitűnik, hogy a jogszabályoknak megfelel az étlaptervezés. A városban dr. Igriczi Zsuzsanna gyermekorvos látja el az iskola egészségügyi feladatokat, aki minden hónapban ellenőrzi az étlaptervezetet és hasznos tanácsokkal látja el az élelmezésvezetőt, az ő tanácsára több változtatás került bevezetésre.

2016. január óta áll alkalmazásban áll egy dietetikus, így a különböző eltérő táplálkozási igényeket, szakember irányításával van lehetőség kielégíteni. A speciális étrendet igénylő gyermekek részére is biztosítja a Kft. az étkeztetést, amely létszám évről évre emelkedő tendenciát mutat. Ezen étrend előállítását diétás szakácsok látják el.

Előnyben részesülnek a helyi őstermelők, amennyiben megfelelő mennyiségű és minőségű árut tudnak felajánlani. A Kft. megvásárolja a KOMÉP Kft-től a közfoglalkoztatás keretében megtermelt, illetve előállított termékeket is.

A Gál Ferenc Egyetem Szarvasi Gyakorló Általános Iskola és Gyakorlóóvoda étkeztetését a Korona Étterem-Szarvasi Kontakt Kft. biztosítja.

Az önkormányzat által fenntartott bölcsőde, ahol helyben főznek biztosítja a napi négyszeri étkezést a gyermekeknek. Az intézmény legfontosabb elve, hogy szezonális gyümölcs és zöldségfélék kerülnek felhasználásra, tartósítószermentes alapanyagokból készítik az ételeket.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a Gyvt. 21/B. § (1)-(2) bekezdései szerint 2016. január 1. napjától:

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani:

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át (2022. évben: 172.900,-Ft), vagy

ae) nevelésbe vették,

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették,

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el,

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani:

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben,

c) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő; az 1-8. évfolyamon és azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatás szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkezésben.

Kedvezményben részesülőkre vonatkozó átlagolt adatok 2022. évben (összehasonlítva a 2021-es adatokkal):

Intézmények	Étkeztetésben részesülők		Teljes összegű térítést fizet		50%-os térítést fizet		Térítésmentes	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Szarvas Város Óvodája és Bölcsődéje „Aprók kertje Bölcsőde”	120	126	45	39	0	0	75	87
Szarvas Város Óvodája és Bölcsődéje Kossuth utcai óvoda	66	74	8	10	0	0	55	64
Összesen önkormányzati intézmény 2022-ben:	<i>186</i>	<i>200</i>	<i>53</i>	<i>49</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>130</i>	<i>151</i>
Fő téri Általános Iskola	81	88	21	28	28	26	32	34
Gyulai Szakképzési Centrum Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (kollégistákkal együtt)	58	137	32	80	19	53	7	4
Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	321	307	220	212	86	86	15	9
Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	93	93	16	16	0	0	77	77
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola	248	291	152	187	71	86	25	18
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda (Bacsó utcai óvoda)	46	54	13	17	0	0	33	37
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda (Damjanich utcai óvoda)	31	31	3	4	0	0	28	27
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda (Zöldpázsiti óvoda)	49	52	16	16	0	0	33	36
Gál Ferenc Egyetem Szarvasi Gyakorló Általános Iskola és Gyakorlóóvoda	121	115	30	24	0	0	91	91
Gál Ferenc Egyetem Szarvasi Gyakorló Általános Iskola és Gyakorlóóvoda	219	219	153	161	54	63	12	11
Vajda Péter Evangélikus Gimnázium	187	166	145	131	42	35	0	0
Összesen más fenntartású intézmény	<i>1.454</i>	<i>1.553</i>	<i>801</i>	<i>876</i>	<i>300</i>	<i>349</i>	<i>353</i>	<i>344</i>
Mindösszesen	<i>1.640</i>	<i>1.753</i>	<i>854</i>	<i>925</i>	<i>300</i>	<i>349</i>	<i>483</i>	<i>495</i>

A számok alapján megállapíthatjuk, hogy nem csökkent az étkeztetésben részesülők száma a 2021-es év adataihoz képest. 2015. szeptember 1-től jelentősen bővült az ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesülők aránya a bölcsődés, óvodás korosztályú gyermekek számára magasabban megállapított jövedelemhatár következtében (a jövedelemhatár a minimálbér emelkedésével arányosan nőtt) {2016. évben: 95.960,-Ft; 2017. évben 110.224,- Ft; 2018. évben 119.301,- Ft, 2019. évben: 128.811,-Ft, 2020. évben: 139.184,- Ft, 2021. évben 144.717,- Ft, 2022. évben 172.900,-Ft}. A bölcsődés, óvodás korosztályú gyermekek közül 2022. évben 545-en vették igénybe az intézményi étkeztetést (2021. évben 526-an), közülük 419-en (2021. évben 392 fő) ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesült. 2022. évben az étkeztetésben részesülők 76,8 %-a térítésmentesen vette igénybe. Ennek arányában csökkent a teljes összegű térítési díjban részesülők száma. 2022. évben 126 főre csökkent a teljes összegű térítési díjat fizetők száma (23,1%).

Szünidei gyermekétkeztetés adatai

Szarvas Város Önkormányzata 2016. év január 1. napjától kötelezően megszervezi és biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. A 2022. évi tavaszi szünetben 2 munkanapon, a nyári szünetben valamennyi munkanapon (55), a téli szünetben 11 munkanapon keresztül történt a szünidei étkeztetés.

A 368/2022. (IX.29.) Korm.rendelet a 2022/2023. tanév rendjére alkalmazandó veszélyhelyzeti szabályokról 1.§ (2) bekezdése alapján a téli szünet 2022. december 22. és 2023. január 06. között 11 munkanapot érintett, mivel az őszi szünet elmaradt.

Az étkeztetés biztosításának helyszíne: Szarvasi Gyermekélelmezési Nonprofit Kft. (5540 Szarvas, Rákóczi u. 3.), ahol biztosított az ebéd helyben történő elfogyasztása vagy saját ételhordóban történő elvitele. A tanyán élő rászorultak részére a tanyagondnokok biztosították az ebéd kiszállítását.

A 2022. évi létszámadatok az alábbiak szerint alakultak:

- tavaszi szünet: 91 fő,
- nyári szünet: 102 fő,
- őszi szünet: elmaradt,
- téli szünet: 94 fő.

Összesen 128 fő (84 fő hátrányos helyzetű és 44 fő halmozottan hátrányos helyzetű) részesült szünidei étkeztetésben a tárgyévben. A létszámadatok alapján megfigyelhető, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkenése, a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetűek csökkenését is magával vonzotta (2021. évben összesen 122 fő részesült szünidei étkeztetésben).

A továbbiakban is fokozott figyelmet fordítunk a szünidei gyermekétkeztetés megszervezésére és népszerűsítésére, annak érdekében, hogy a rászoruló gyermekek szülei teljes körű tájékoztatást kapjanak, és minél többen részesülhessenek benne.

Szünidei gyermekétkeztetés a kiskorúak és nagykorúvá vált gyermekek jogosultsága szerint (tárgyév)

Sorszám	Megnevezés	Kötelezően biztosított étkeztetésben részesülő		Nem kötelezően biztosított étkeztetésben részesülő		Összesen	
		megállapított hátrányos helyzetűek száma	megállapított halmozottan hátrányos helyzetűek száma	tárgyév folyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	tárgyév folyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben NEM részesülők*		
		a	b	c	d		e
01	Szünidei étkezés iránt benyújtott kérelemmel érintett gyermekek száma						
02	A szünidei étkeztetésben részesült gyermekek száma összesen	84	44			128	
03	Életkori bontásban (minden gyermek csak egyszer szerepelhet)	0-2 éves	13	3		16	
04		3-5 éves	25	8		33	
05		6-13 éves	30	19		49	
06		14-17 éves	16	14		30	
07		18 éves vagy idősebb					
08	Szünidei típusa szerint (egy gyermek akár minden szünideiben szerepelhet)	tavaszi	50	41		91	
09		nyári	62	40		102	
10		őszi					
11		téli	71	23		94	
12	egyéb szünidei						

5.) AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

Gyermekjóléti alapellátások:

Célja: Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

- I. Biztos Kezdet Gyerekház
- II. Tanoda
- III. Gyermekjóléti szolgáltatás
- IV. Gyermekek napközbeni ellátása (bölcsődei ellátás, családi bölcsőde)
- V. Gyermekek átmeneti gondozása

Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Központ

Bevezetés

Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 480/2015. (XI.19.) sz. képviselő-testületi határozatával a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.) 23.§, továbbá az 1997. évi XXXI. törvény 39-40.§

rendelkezéseiben megfogalmazott feladatok ellátására az Möt. 42. §. (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján 2016. január 1-jén létrehozta a Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Központ intézményt.

Az Intézmény önálló jogi személy. Jelenleg **4 szakmai egységben** történő felosztásban, **23 engedélyezett álláshellyel** látja el feladatait.

A Terület-és Településfejlesztési Operatív Program keretében Szarvas Város Önkormányzata TOP 4.2.1-15-BS1-2016-00020 számú pályázat támogatásából és a fenntartó önerejével a Kossuth Lajos u. 56-58. szám alatti épület teljes egészében megújult.

A felújított épületben olyan 21. századi feltételek között folytatja működését a Központ, amely egyedülálló a megyében és méltó helyet biztosít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátására.

Az Intézmény működési területe:

1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában Szarvas Város közigazgatási területe. Kötelező feladat.
2. A Család- és Gyermekjóléti Központ vonatkozásában Szarvas Járás közigazgatási területe (Békésszentandrás, Csabacsúd, Kardos, Kondoros, Örménykút, Szarvas). Kötelező feladat.
3. Tanácsadó Iroda vonatkozásában Szarvas Város közigazgatási területe – a kötelezően nyújtandó ellátások esetén Szarvasi járás közigazgatási területe (Békésszentandrás, Csabacsúd, Kardos, Kondoros, Örménykút, Szarvas).
4. A Biztos Kezdet Gyerekház vonatkozásában Szarvas város közigazgatási területe. Vállalt feladat.

Szervezeti felépítés

Intézményünkben jelenleg 23 fő áll alkalmazásban, az alábbi felosztás szerint:

Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

I. Biztos Kezdet Gyerekház

Célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és az óvodába még nem járó gyermek számára együttesen nyújtott társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatás biztosítása.

A Biztos Kezdet Gyerekház a gyermek sikeres óvodai beilleszkedése, valamint a gyermek és a család sikeres társadalmi integrációja érdekében együttműködik különösen a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, a helyben elérhető egyéb, a gyermekek és a gyermekes családok számára szolgáltatást nyújtó intézménnyel, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjaival.

A Szarvasi Biztos Kezdet Gyerekház önálló szakmai egységként működik a Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Központ épületében.

A család- és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a család- és gyermekjóléti központtal együttműködve segíti elő a gyermek és a család sikeres társadalmi integrációját.

A Gyerekház minden munkanapon 8:00 és 12:00 óra között tart nyitva. Rendszeres és változatos foglalkozásokat biztosítunk napi szinten a gyerekek képességeinek kibontakoztatására.

A családsegítő és védőnő szakemberekkel karöltve felkeressük a szociokulturális hátrányokkal küzdő családokat és ösztönözzük őket a szolgáltatásaink igénybevételére.

A védelembe vett családok esetén a magatartási szabályok között szerepel a gyerekház látogatása és a szociális diagnózis készítő esetmenedzser javaslatára is látogatnak hozzánk kisgyermekes családok.

A gyermekek számára rendszeres szakmai szolgáltatásként állapotfelmérést, valamint képesség kibontakoztató foglalkozást, fejlesztést biztosítunk.

A 2022-es év során összesen **55 család** vette igénybe szolgáltatásainkat, ebből a rendszeresen járó gyermekek fele hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek volt. Gyerekházunkban a családjaink igénybe vették a szociális mosás és tisztálkodás lehetőségét is.

Az irányított tevékenységek naponta a kötetlen játéktevékenységbe ékelődnek, közvetlenül a tízórai után, így azok mindig tervezhetőek. A foglalkozások a szülő bevonásával, aktív részvételével történnek és több területet érintenek.

Az előre megtervezett foglalkozások órarendben kerülnek kifüggesztésre és minden héten a közösségi oldalunkra is, a szülők megfelelő tájékoztatása érdekében.

A kisétkeztetést tízóraival biztosítjuk, ahol különösen odafigyelünk az életkori sajátosságokra, valamint a zöldség, gyümölcs mindennapi bevitelére. Receptekkel is készülünk családjaink számára, illetve megtanítjuk őket arra, hogy hogyan lehet alacsony költségvetésből is nagyszerű és egészséges tízórait készíteni a család számára.

A szülők számára személyiség- és kompetenciafejlesztést, a gyermekneveléshez, a személyes higiéné biztosításához és a háztartásvezetéshez szükséges ismeretek átadását célzó, valamint egyéb preventív célú programokat szervezünk. A szakembert kívánó területek esetén külső szakembereket is bevonunk.

Jó és bevált gyakorlatként fontos megemlíteni a „telefon-parkolót”, ezáltal a szülő teljes mértékben a gyermekekre tud fókuszálni, mert a Gyerekházban a szülőnek a telefonját ide kell elhelyeznie.

24 közösségi rendezvényt szervezünk a hároméves kor alatti gyermeket is nevelő családok számára, ebből 12 rendezvény szakmai tartalmában a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait igénybe vevő családok szükségleteihez igazodik, és 12 szülőre, míg 12 gyermekre irányul.

Alapvető célunk a szociokulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a szarvasi és a Szarvas járásban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és az óvodába még nem járó gyermekek számára.

Az egészséges fejlődés érdekében napi rendszerességgel építjük be a játékos foglalkozásainkba az anyák tudatos szülővé formálását, a kisgyermekek optimális fejlődésének biztosítását. A fejlődési lemaradását kompenzálva, a szülői kompetenciákat erősítve a napi tevékenységek folyamán erősítjük az anya ön-tudatosságát, érzelmi elérhetőségét, életrevaló életstílusát, tudatos, ügyes kommunikációját, a határok kiegyensúlyozott kezelését.

A hátrányos helyzetű családjaink részére társadalmi felzárkózást segítő prevenció programokat szerveztünk havi rendszerességgel. Ennek keretében a Szarvasi Család- és

Gyermekjóléti Központ szakembereinek közreműködésével pénzügyi, életvezetési, mentálhigiénés, jogi és pszichológusi tanácsadásban vehetnek részt.

A gyerekház vezető és gyerekház munkatárs napi munkakapcsolatban van a Központ esetmenedzsereivel és a Szolgálat családsegítőivel. Heti és havi rendszerességgel közös team üléseket tartunk az aktualitások megbeszélése érdekében. Az esetmenedzserek és a családsegítők ösztönzik Szarvason és vonzásokörzetében élő szociokulturális hátrányokkal küzdő családokat a Gyerekház szolgáltatások igénybevételére. Szintén a Központ szakembereinek bevonásával mentálhigiénés programok keretében havi egy alkalommal életvezetési ismeretek és készségekről beszélgetünk a szülőkkel szülői beszélgetőkör formájában.

A gyermek sikeres óvodai beilleszkedése, valamint a gyermek és a család sikeres társadalmi integrációja érdekében együttműködtünk a Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Központtal, a Szarvasi védőnői szolgálattal, a helyi bölcsődével és óvodákkal, a szarvasi gyermekek és a gyermekes családok számára szolgáltatást nyújtó intézményekkel, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer valamennyi tagjával. A Gyerekház minden jelzőrendszeri értekezleten részt vesz, ahol rendszerint tájékoztatást nyújt a tagoknak a Gyerekház működéséről és lehetőségeiről.

Csatlakoztunk az országos kezdeményezésű Három királyfi, három királylány mozgalomhoz, mely során az udvaron szerveztük meg a „Gyereket a magasba” programot. A rendezvény célja az volt, hogy egy bizonyos időpontban egyszerre emeljük magasba a gyermekeket, ezzel is azt közvetítve, hogy a gyermek mekkora érték. A programot **159 fő** látogatta meg, ezért a nagy érdeklődésre való tekintettel jövőre is megismételjük.

Különös figyelmet fordítunk a családlátogatásokra és a hátrányos-, halmozottan hátrányos és a roma családok toborzására is.

Biztos Kezdet Gyerekházak gondozását rendszeresen igénybe vevők 2022. évi adatai	
A gyerekház gondozásába újonnan bekerült gyermekek száma	35
A gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	38
A gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma (tárgyév december 31-én)	10
<i>Ebből rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő</i>	
- <i>ebből jegyzői határozatban megállapított hátrányos helyzetű gyermek</i>	4
- <i>ebből jegyzői határozatban megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermek</i>	1
Ebből Szarvas városában élő	9
A gyerekházat rendszeresen igénybe vevő családok, háztartások száma (tárgyév december 31-én)	10
- <i>ebből egy szülő háztartás</i>	0
- <i>ebből két szülő háztartás</i>	10

II. Tanoda program

(Emberöltő Alapítvány fenntartásában)

A tanoda olyan, elsősorban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, vagy hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és kivételesen fiatal felnőttek számára nyújtott, önkéntesen igénybe vehető társadalmi felzárkózást segítő, a személyiségfejlődés egészét szem előtt tartó, prevenciós szolgáltatás, amely a Nemzeti köznevelési törvény szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel idején kívül, valamint a tanítási szünetekben segíti elő a szociokulturális hátrányok kompenzálását, a tanulmányok folytatását, a társadalomba való sikeres beilleszkedést, az életpálya-tervezést és a szabadidő hasznos eltöltését.

Az Emberöltő Alapítványt 2005-ben hívták életre Szarvas Város felelős vezetői azzal a szándékkal, hogy az önkéntesség és a civil szféra bevonásával segítsék a társadalmi feszültségek által felszínre kerülő problémákat. Fő tevékenységi körei közül néhány, amelyek a tanodák megvalósítását alátámasztják:

- Szabadidős programok, táborok, kirándulások szervezése, lebonyolítása.
- Kulturális, ismeretterjesztő, egészségnevelő, prevenciós célú programok szervezése.
- Krízishelyzetbe került családok, egyének számára, lelki, életvezetési, anyagi és természetbeni segítségnyújtás, tanácsadás.

Az alapítvány elsődleges feladatának tekinti a hátrányos helyzetű családok megerősítését és működőképességük megerősítését, a veszélyeztetett gyermekek családban történő nevelésének elősegítését. Rendszeresen támogatja a látókörébe kerülő családokat, különböző módszerekkel igyekszik fejleszteni szociális kompetenciájukat, melyek egy jól működő család életében elengedhetetlen. Ennek egyik lényeges eleme a 2006 óta folyamatosan működő **tanoda program**.

Nagy változás történt mind a finanszírozási rendszer, mind a támogatáskezelő szerv tekintetében. 2019. január elsejétől a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása során a Tanoda a Biztos Kezdet Gyerekház mellett, a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai fogalom alatt került szabályozásra. Az Alapítvány jelenleg már két tanoda szolgáltatása (Békésszentandráson a Csillagtúra Tanoda, Szarvason a Csodaszarvas Tanoda) rendelkezik működési engedéllyel és nyert befogadást az új ellátórendszerbe.

2020. december 31-én lezárult az első normatív támogatással finanszírozott pályázati időszak. A pályázati időszak elszámolását és beszámolóját hiánypótlás nélkül elfogadták, valamint a Békés Megyei Kormányhivatal helyszíni ellenőrzést tartott és megállapította, hogy a jogszabályoknak és a tanoda szolgáltatóknak előírt szakmai protokollnak megfelelően működik. Az alapítvány 2020. decemberében ismét beadta a Tanoda szolgáltatást nyújtó Szolgáltatók finanszírozására pályázatát és a 2021. január 01. – 2023. december 31. közötti időszakra vonatkozó 20 fő indikátorra költségvetési támogatást nyert.

A Csodaszarvas Tanoda célcsoportja a Szarvason élő **gyermek** vagy **fiatal felnőtt**, aki **általános iskolai** vagy **középfokú iskolai** tanulmányokat folytat, vagy **kollégiumi** ellátásban részesül, vagy nem a tanoda szerinti településen, de **nevelési-oktatási** vagy **szakképző** intézményben tanul.

A tanoda szolgáltatás biztosítása során törvényi előírás, hogy a rendszeresen igénybe vevő gyerekek legalább hetven százalékának **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben** részesülőknek, **nevelésbe vett** gyermeknek vagy **utógondozói ellátásban részesülő** fiatal felnőttnek kell lennie, vagy a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában **szegregált** vagy szegregációval veszélyeztetett területnek nyilvánított lakókörnyezetben kell élnie.

A Csodaszarvas Tanoda Szarvas városában, egy **önkormányzati ingatlanban** nyújtja a szolgáltatást.

A tanoda a szolgáltatásait a **helyi sajátosságokra** és a **gyermek egyéni szükségleteire** építve, a szülők bevonásával, a gyermek nevelési-oktatási intézményével, a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal, a helyben elérhető egyéb, az érintett korosztály számára szolgáltatást nyújtó intézménnyel, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjával együttműködve nyújtja.

A Csodaszarvas Tanodában a 120 óra keretében **2 fő főállású** és **3 fő részmunkaidős** állt alkalmazásban 2022. évben, akik pedagógiai képesítéssel, ill. szociális végzettséggel rendelkeznek.

A tanoda **tanítási napokon 09:30 és 18:00 óra** között tartott nyitva. Hétvégi programok alkalmával változó időszakokban. **Tanítási szünetekben 7:30-16:00-ig**, ill. szülői kérelemre 16:30-ig tartott nyitva. A nyári, őszi és téli szünidő teljes időszakában nyitva tartottunk és biztosítottuk a napi kétszeri kísétkézést, valamint délben a meleg ebédet. 2022-ben **246 napot voltunk nyitva**, míg a tanítási időszakban a hangsúlyt a szociokulturális hátrányok kompenzálására, a tanulmányok folytatására, a társadalomba való sikeres beilleszkedésre, az életpálya-tervezésre, a családi közösségi programokra, a szakmai műhelyeken való részvételre és a családlátogatások lebonyolítására fektettük; addig a tanítási szünetekben inkább a szabadidő hasznos eltöltése került előtérbe, a sport- és kulturális programok, a nyitott tanodai programok.

A tavaszi és őszi szünidőben 1-1, a nyári szünetben 2 alkalommal tettünk könyvtárlátogatást. Iskolai szünetekben gyakran látogattunk a város játszótereire, szabadtéri kondiparkjaiba. 2022. 06.20 – 25. között a „Művelődés hete”, 08.01 – 05. között a „Sport hete” táborok valósultak meg. A „Művelődés Hete” nyári tábor keretében végig jártuk Szarvas Város közterületein lévő szobrokat. Nyári szünetben a legnépszerűbb programjainak a fürdő látogatása és a sétahajózás. A szünidőben a főállású tanoda munkatársak mellett a részmunkaidős munkatársak program szerinti beosztásokkal napi szinten jelen vannak és közreműködnek a programok, táborok megvalósításában.

A kötelező szakmai szolgáltatások keretében 2022-ben a tanulását, továbbtanulását, pályaválasztását és életpálya-építését elősegítő szakmai szolgáltatások, a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók korrepetálása, fejlesztése legfőképpen matematika és szövegértés területén heti rendszerességgel valósul meg. Támogattuk a tanulók végzettségszerzését; folyamatosan kapcsolatot tartottunk a tanodás gyerekek köznevelési intézményeivel,

családjaikkal az előrehaladásuk érdekében és a hiányzások mértékének, és az évfolyamisméltések nyomon követésében. 2022-ben valamennyi tanodásunk esetében elvégeztük az egyéni fejlődését segítő mérést, ez alapján az elkészítettük az egyéni fejlődést támogató motivációs terveket és folyamatosan vezettük az előrehaladási naplókat. Igen változatos és színes szabadidős programokat szerveztünk havi szinten, ami különösen meghatározó volt a 2022-es évben, hogy több ízben közös programokat valósítottunk meg a gyomaendrői Mesecsere és Holdudvar Tanodákkal. Tanodán kívüli programjaink között szerepelt számos gyalog- és kerékpáros túra; a Szarvasi Szent Klára Gyógyfürdőbe szervezett sport nap; kulturális programjaink főként a hagyományörzés, helyi értékek megőrzése (pl. Márton nap, Történelmi Emlékút, Tessedik Sámuel Múzeum), ill. a színház- és mozi látogatások köré épültek (szarvasi Vízi Színházban megtekintett előadások, moziműsorok megtekintése). Nyitott tanodai programjainkon jóval több, mint kilencven fő vett részt 05.29-én Szarvason a Kossuth téri Grundon megrendezett Gyermeknapon, a békésszentandrás Sport és Vitamin Napon 08.13-án, valamint a 09. 09-én megrendezett nagyszabású, országos és nemzetközi érdeklődésű Szarvasi Szilvanapok. Ezen alkalmakon a tanodát színes szórólapokon népszerűsítettük. 2022-ben két családlátogatást tettünk minden tanodás gyerek családjánál, melyről feljegyzést, naplót vezettünk. 02.18. Farsangi mulatság; 04.13. Húsvétváró tojásfestés írókával; 10.28. „Tökös” délután (tökgaragó Halloween); 12.09. Mikulás Nap/Advent (Mikulás csomagok átadása, karácsonyi asztalidisz készítés) formájában valósítottuk meg családi közösségi programjainkat. A digitális kompetencia mérés során kiszűrt gyerekek heti rendszerességgel vesznek részt fejlesztésen, melyen életkoruknak megfelelően, meglévő tudásukra építve pótoljuk a hiányosságokat. Fejlesztő foglalkozásainkon igyekszünk az iskolai informatika órákon tanultakkal párhuzamosan haladni. Alsó tagozaton a kompetenciát alkotó készségek fejlesztésére kerül a hangsúly. Felső tagozaton a kompetenciát alkotó ismeretek átadása, megerősítése a cél. A legfontosabb számítógépes alkalmazások, köztük a szövegszerkesztés, a táblázatkezelés, az adatbázisok, az információ tárolás és -kezelés ismerete, az internet és az elektronikus kommunikáció használata által nyújtott lehetőségek, valamint a valóság és a virtuális világ közötti különbségek felismerése. Elektronikus információk, adatok feldolgozása, prezentációk, grafikonok, táblázatok, készítése. Internetes oldalak elérése és az azokon történő keresés, valamint internet alapú szolgáltatások, közösségi terek helyes használata. Hangsúlyos az internet etikett elsajátítása, a helyes testtartás, a szem megóvása, egészséges időkorlát a számítógép használatában. Interaktív tábla, számítógépek, tabletek állnak gyermekeink rendelkezésére a tanodában.

Az önként vállalt szakmai szolgáltatások keretében került megszervezésre a két nyári táborunk 06.20. - 25-ig tartó „Művelődés hete” és a 08.01. - 05-ig tartó „Sport hete”. 2022-ben számos szakmai műhelyt szerveztünk, ill. több ízben vettünk részt szakmai összejövetelen: 01.12-én Tanoda szakmai munkaértekezleten, 02.28-án Éves Gyermekvédelmi Szakmai Tanácskozáson, 03.17-én Országos Tanoda Konferencián Budapesten a Belügyminisztérium Színházteremében, 03.23-án az ukrán menekültek ellátásához kapcsolódó szakmai feladatok című szakmaközi megbeszélésen, 05.25-én A digitális forradalom hatásai gyermekeinkre című előadáson, 05.27-én Magyarországi Tanodahálózat Egyesület online közgyűlésén, 10.24-én Tanoda szolgáltatások biztosításának

lehetősége hátrányos helyzetű iskolás gyermekek számára címmel műhelymunkán vettünk részt, majd 10.05-én Tanácsadó Iroda bemutatását hallgattuk meg a Szarvasi Család-és Gyermekjóléti Központban. 11.09-én Az utcai szociális munka bevezetése kapcsán szakmai tanácskozáson vettünk részt, 12.01-én a Csillagtúra Tanodával tartottunk közös megbeszélést, összegezve az év szakmai tapasztalatait. A kísétkézések során minden délután a szorgalmi időszakban bőséges uzsonnát (friss gyümölcs, pékárú, közösen elkészített sütemény, szendvics, tejberizs, stb.) biztosítottunk. Iskolai szünetekben háromszori étkezést nyújtunk, ezen belül szünidei gyermekétkeztetés keretében meleg ebédet biztosítunk a tanoda közelében lévő Gyermekétkeztetési Kht. étkezdéjében. Az étkezdébe a tanoda munkatárs kíséretével érkeznek a gyerekek, ahol felügyelet alatt fogyasztják el a meleg ebédet.

A tanoda munkatársai 2022-ben is ellátták a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagságból eredő feladatait. Rendszeresen részt vettünk a jelzőrendszeri tanácskozásokon és a Szarvasi Család-és Gyermekjóléti Központ, illetve a Szarvasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat által összehívott, tanodás gyerekeket érintő esetkonferenciákon. Adott gyermek ügyében a munkatársak egyeztettek a tanoda szolgáltatásainak igénybevételi lehetőségeiről. A tanoda munkatársai rendszeresen részt vettek azokon az esetkonferenciákon, ahol a köznevelési intézmények is képviseltették magukat. Tanodánk jelzést küld, amennyiben veszélyeztetettséget észlel. Együttműködtünk a Szarvasi Család-és Gyermekvédelmi Központ iskolai szociális segítő munkatársaival. Tájékoztatást nyújtottunk a Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak a tanoda működésének tapasztalatairól az éves gyermekvédelmi tanácskozás keretében. Rendszeresen részt veszünk Szarvas Város Önkormányzatának szakmai eseményein.

Együttműködésben állunk minden tanodás gyermek oktatási intézményével. Közreműködtünk a pedagógusokkal a tanodások fejlesztésének megtervezésében, pályaorientációjában, a tanulók nyomon követésében. Részt vettünk az iskola, ill. a családsegítő szolgálat által kezdeményezett megbeszéléseken, és meghívásra a szakmai műhelyeken. Együttműködésben állunk a békésszentandrás Csillagtúra Tanodával, az öcsödi Nyitott Kuckó Tanodával, a gyomaendrődi Holdudvar és MeseCsere tanodával, valamint a szegedi Éltrevalók Tanodával. Tanodánk jó együttműködésben áll a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság által működtetett, a tanodák módszertani támogatását biztosító tanácsadói hálózattal; a tanácsadó mentorunkkal szoros kapcsolatban vagyunk, több alkalommal személyesen találkoztunk és telefonon is többször egyeztetni tudtunk.

A Csodaszarvas Tanoda 2022. évi statisztikai adatai	
A tanodába újonnan bekerült gyermekek száma	9
Együttműködési szerződés alapján rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	32
- ebből alsó tagozatos általános iskolai tanuló	7
- ebből felső tagozatos általános iskolai tanuló	14
- ebből középfokú iskola tanulója	11

A Csodaszarvas Tanoda 2022. évi statisztikai adatai	
A tanodát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma (tárgyév december 31-én)	20
- ebből sajátos nevelési igényű	4
- ebből beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küzdő	2
- ebből rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	14
- ebből jegyzői határozatban megállapított hátrányos helyzetű gyermek	0
- ebből jegyzői határozatban megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	7
- ebből nevelésbe vett	5
- ebből utógondozói ellátásban részesül	1
- ebből Szarvas városában élő	20

III. Gyermekjóléti szolgáltatás

1. Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Alapellátásban részesülők száma, gondozottak és családsegítők létszám adatai

A Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Szarvas város közigazgatási területén látja el a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés feladatait.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek testi és lelki egészségét, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermekek visszahelyezését.

A családsegítés keretében biztosítani kell a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését.

Szociális segítő tevékenységet végeznek, feladatuk, hogy szervezzék és összehangolják Szarvas város lakossága számára a különböző szolgáltatásokat, információt nyújtsanak a szociális ellátási formákról, azok igénybevételének módjáról, támogassák az azokhoz való hozzáférést. Alapvető fontosságú számukra az emberi méltóság tisztelete, az önkéntesség, az

együtműködésen alapuló személyes szolgáltatás, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, az egyén szükségleteire.

A gyermekjóléti szolgálatnál **5 fő családsegítő** látta el a mindennapi feladatokat, **1 fő szociális asszisztenssel** a 2022. évben. Munkájukat szakmai egységvezető irányításával végzik. Szolgáltatásaikat térítésmentesen nyújtották Szarvas város lakossága számára, tevékenységüket a Szociális Munka Etikai Kódexe elvárásai alapján végzik, titoktartási kötelezettség és az információk felelős kezelésének megtartásával.

Az alapszolgáltatásban nyújtott segítő munka során fontos vezérelv az önkéntességen alapuló együtműködés. A Szolgálatnál a családok ügyében komplex segítségnyújtás történik, szem előtt tartva az igénybe vevők szükségleteit, problémáját. A szolgáltatások megszervezésében elsődleges szempont az igénybe vevők saját erőforrásainak mozgósítása.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál megjelent személyek száma:

Alapellátásban részesülők száma: **572 fő (210 család)**

Nem együtműködési megállapodás alapján: **6.825 fő**

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a jelzőrendszer tagjaival való együtműködés tapasztalatai

A 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet alapján a szolgálat észlelő- és jelzőrendszert működtet. A rendelet 9. § (3) bekezdése értelmében a család-és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. E rendelet 9.§ (5) bekezdése értelmében Szolgálatunk megszervezte az éves gyermekvédelmi tanácskozást.

A jelzőrendszeri tagok a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat által kiküldött kérdőíveket kitöltötték, majd megküldték a Szolgálat számára.

A jelzőrendszeri tagok írásos beszámolója alapján készült összegzés megállapításai szerint az elmúlt évben megugrottak a családok anyagi, megélhetéssel összefüggő nehézségei és a szülők-gyermekek lelki-mentális problémái fokozódtak. Az életviteli, életvezetéssel összefüggő nehézségek száma nőtt, a jövedelem nem megfelelő beosztása, a munkahely gyakori változtatása, az erőforrások nem megfelelő felmérése, adósságok felhalmozása visszatérő problémát jelentett. Sok család, gyermek számára a tanulás, a szakmaszerzés nem elsődleges értéket jelent. A tankötelezettség betartatása az érintett szakemberek számára komoly feladatot jelentett. A kamasz gyermekek beilleszkedési zavarral, szorongással és félelmekkel küzdenek, sokaknak negatív irányba változott a magatartása, viselkedése.

A növekvő problémák okán a köznevelési intézmények továbbra is pozitívnak ítélték meg az óvodai és iskolai szociális segítő jelenlétét, támogatását. Az intézményünk által térítésmentesen nyújtott mentálhigiénés, pszichológusi megsegítés komoly segítséget jelentett számukra. A családokat, gyerekeket segítettük az egészségügyi szolgáltatások elérésében a védőnőkkel, a háziorvosokkal és a gyermekorvosokkal együtműködve.

Az elmúlt évben a jelzőrendszeri tagokkal való kapcsolattartás személyes konzultációk, esetmegbeszélések és esetkonferenciák formájában történt. A jelzőrendszeri tagokkal történő személyes kapcsolattartások mellett a telefonos kapcsolattartás volt a jellemző. A gyermekvédelmi szempontból súlyosabb ügyekben történt esetkonferencia összehívása, az érintett jelzőrendszeri tagok, valamint a járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével.

A kéthavonta megrendezésre kerülő szakmaközi értekezletek személyes megjelenés formájában valósulnak meg.

Témakörök:

1. A gyermekjogi képviselő kapcsolata a Család-és Gyermekjóléti Központokkal, elmélet és gyakorlat.
2. Az ukrán menekültek ellátásához kapcsolódó szakmai feladatok, kötelezettségek, dilemmák szociális-, pedagógiai- és egészségügyi területen (interaktív beszélgetés).
3. A digitális forradalom hatásai gyermekinkre.
4. Tanácsadó Iroda bemutatkozása.
5. Az utcai szociális munka bevezetése a Szarvasi járásban.
6. A gyerekek internet használata, az illegális tartalom letöltése, megosztása.

A tervezett témáinkat minden alkalommal próbáltunk az aktuális helyzethez, problémákhoz igazítani. A jelzőrendszeri tagok számára ezek az alkalmak lehetőséget adtak az aktuális témák közös feldolgozására, gondolatébresztő jelleggel.

Szolgálatunk a Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsereivel, az óvodai-iskolai szociális segítő munkatársakkal napi szintű kapcsolatban van. A felmerülő problémák kapcsán rendszeresen esetkonzultációt tartunk, szükség szerint családlátogatást teszünk. Munkánkat nagyban segíti a szociális diagnózisok elkészítése.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat elkészíti heti jelentését a beérkezett jelzésekről és továbbítja azt a Család-és Gyermekjóléti Központ járási jelzőrendszeri tanácsadója felé.

A szakmaközi megbeszélésekre évente hat alkalommal minden jelzőrendszeri tag kap meghívót. A jelzőrendszeri tagok figyelmét több alkalommal felhívjuk a jelzések megtételének fontosságára, az együttműködés, kapcsolattartás törvényi kötelezettségeire.

Az éves szakmai tanácskozás összefoglalja az előző évben végzett szociális segítő tevékenység statisztikai adatait, melyben szerepel minden tag írásos beszámolója, melyet a szakma és a fenntartónk elé tárunk.

A jelzőrendszeri tagok egymással való kapcsolattartásáról elmondható, hogy a tagok egymással történő együttműködésének leggyakoribb formája telefonos, illetve e-mail útján történt. Az óvodai és iskolai szociális segítők rendszeresen személyesen is megjelentek a köznevelési intézményekben, konzultáltak a pedagógusokkal.

A család-és gyermekjóléti szolgálat, önálló szakmai egységként, Szarvas város közigazgatási területén látja el a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés feladatait. Szarvas Város Önkormányzatának megkeresésére környezettanulmányokat végzett, felmérve a családok anyagi- és lakhatási feltételeit, hátrányos, halmozottan hátrányos és települési

támogatásokban érintett egyéneknél, családoknál. Ezen tevékenységeit Szolgálatunk továbbra is biztosítja, rugalmasan alkalmazkodva a felmerülő szükségletekhez, igényekhez.

Az Ukrajnában fennálló háborús helyzet további feladatokat jelent számunkra. Támogatjuk a hozzánk forduló menekülteket, segítjük őket szociális-, egészségügyi- és pedagógiai területen egyaránt, együttműködve a jelzőrendszer tagjaival.

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2022. évben:

1.	Egészségügyi szolgáltató	18
2.	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	7
3.	Rendőrség	2
4.	Köznevelési intézmény	43
5.	Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	1
6.	Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	20
7.	Járási Hivatal Gyámhivatala	2
	Összesen	93

Egyéb szolgáltatások megnevezése és az érintett résztvevők adatai:

A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából, szabadidős és közösségi programokat is szervez.

1. Közösségi programok szervezése

1.1. „Gyereket a magasba!”

Szeptemberben második alkalommal csatlakoztunk az országos kezdeményezésű Három királyfi, három királylány mozgalomhoz, mely során az udvaron szerveztük meg a „Gyereket a magasba” programot. A rendezvény célja az volt, hogy egy bizonyos időpontban egyszerre emeljük magasba a gyermekeket, ezzel is azt közvetítve, hogy a gyermek mekkora érték. A programot 156 fő látogatta meg.

1.2. Mindenki Karácsonya rendezvény

Mindenki Karácsonya ünnepi rendezvény megtartása az udvarunkon felállított rendezvénysátorban történt, élelmiszercsomag átadással. Meghívottjaink a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik, az idősek és a közfoglalkoztatásban dolgozó személyek.

Amivel készültünk:

- feldíszített rendezvénysátor
- karácsonyi dalok
- 350 fő részére összeállított élelmiszercsomag
- dobozokba kiadagolt karácsonyi menü (töltött káposzta)
- vendégfogadás (meleg tea, beigli)

2. Szünidei gyermekétkeztetések lebonyolítása (tavaszi – nyári – őszi - téli)

A települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A 2022-es évben az alábbiak szerint alakult az igénybevételek száma:

Tavaszi szünet:91 gyermek

Nyári szünet:102 gyermek

Őszi-Téli szünet:94 gyermek

3. Nyári gyermekfelügyelet

Intézményünk sikeresen pályázott az Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekekért Alapítvány által meghirdetett napközi Erzsébet táborra, amely 2022. július 18-tól 2022.

augusztus 26-ig, hathetes időtartamban zajlott, heti 20 fő gyermek és 2 fő felnőtt kísérő részvételével. A tábornak az Emberöltő Alapítvány Tulipános Közösségi Háza adott otthont.

A programok előre meghatározott tematika szerint valósultak meg.

Legfőbb irányelvek:

- egészségtudatos életmód,
- művészeti és kulturális nevelés,
- környezettudatosság,
- önismeret, közösségépítés.

A gyermekek felügyeletét heti váltásban a családsegítők, óvodai-iskolai szociális segítő munkatársak biztosították.

4. Adománykövetítés

4.1. Napi Tesco, Lidl, Penny élelmiszermelés

Heti 6 alkalommal, a mindennapi megélhetés támogatásának érdekében, a rászoruló egyéneknek és családoknak élelmiszercsomagot állítottunk össze a Tesco, Lidl, Penny áruházlánc jóvoltából. Ez a 2022-es évben **57.600 kg** élelmiszert jelentett. A csomagok tartalma: kenyérfajták, édes-, és sós péksütemények, zöldségek, gyümölcsök. Hasonlóan a tavalyi évhez, napi 30 fő között került kiosztásra, amely közel 150 főt érintett. A

mennyiségtől függően egyéb szervezeteknek is juttatunk belőle (közfoglalkoztatás, idős ellátás, támogató szolgálat).

4.2. Telephelyekről elszállított élelmiszer kiajánlások

A Magyar Élelmiszerbank vidéki telephelyeiről, az általuk felajánlott élelmiszereket intézményünkhöz szállítottuk, majd kiosztottuk a lakosság és egyéb, városunkban működő szervezetek között.

2022. évben összesen **37.110 kg** élelmiszert adott át számunkra a Magyar Élelmiszerbank, **43.720.179.- forint** értékben. Ez **egy főre lebontva 33.631.- Ft értékű támogatást** jelentett.

4.3. Karácsonyi adománygyűjtés (Tesco):

2022. évben, a korábbi évekhez hasonlóan, a Szarvasi Család- és Gyermejkölési Központ csatlakozott a Magyar Élelmiszerbank által meghirdetett országos adománygyűjtéshez, melyben a 3 nap folyamán intézményünk valamennyi alkalmazottja részt vett.

A szarvasi áruházban a vásárlók **553,20 kg** tartós élelmiszert ajánlottak fel.

A családok megnövekedett anyagi gondjait enyhítendő, Szolgálatunk rendszeresen élelmiszercsomagot osztott a gyermekes családoknak, nyugdíjasoknak.

Egyéb adományok közvetítése, gyűjtése folyamatosan zajlott (ruha, bútor, háztartási eszközök, működő elektronikai cikkek).

5. Hátralékkezelési szolgáltatás folytatása

Szarvas Város Önkormányzata az 1/2019. (II. 22.) SZVÖ. helyi rendelete alapján a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, eladósodott, de fizetőképességet mutató családok adósságterheinek enyhítése, lakhatási feltételeik megőrzése céljából a Család- és Gyermejkölési Szolgálaton keresztül hátralékkezelési szolgáltatást biztosított, amely 2022. évben 21 főt érintett. Kötelező együttműködés szükséges, a szolgáltatás időtartama max. 18 hónap. A rendelet által előírt feltételek teljesítése esetén Szarvas Város Önkormányzata átvállalja a hátralék 50%-át. A hátralék fennmaradó részét az ügyfél részletekben teljesítheti.

- Előzetes együttműködés 3 hónap
- Támogatás 1-12 hónap
- Kötelező után követés 3 hónap

Sikerese együttműködés esetén 24 hónap múlva újra igényelhető.

6. Együttműködés civil szervezetekkel (feladatok, szolgáltatások megnevezése)

A család- és gyermekjóléti szolgálat számára az ágazati szabályozások értelmében alapvető feladat a szolgáltatások szervezése, koordinálása, az észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztető élethelyzetek megelőzése érdekében.

A családsegítők számára fontos a szakmai kapcsolatrendszer kiépítése, ápolása a szakmai munka hatékonyságának előtérbe helyezésével. A szolgálat családsegítői jól működő és hatékony kapcsolatrendszer kialakítására törekszenek.

Az együttműködés formái:

- szakmai fórumok, konferenciák, megbeszélések szervezése és aktív részvétel
- az ellátásra vonatkozó információk átadása, áramoltatása,
- partnerségi együttműködés az ellátás területén,
- pályázatok, vagy közös projektek esetében történő együttműködés.

2. Szarvasi Család-és Gyermekjóléti Központ

Védelembé vettek száma, nevelésbe vettek, utógondozásban részesülők, gyermekek veszélyeztetettségének okai

A Család- és Gyermekjóléti Központ, mint önálló szakmai egység, Szarvas járás 6 településén látja el jogszabályban rögzített kötelező feladatait 3 fő esetmenedzserrel és 1 fő szakmai egységvezetővel.

A Központ járási szinten biztosítja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítését. Veszélyeztetettségük megelőzése érdekében a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelő általános szolgáltatást ezen felül önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat nyújt. Folyamatos szakmai támogatást biztosít és kapcsolatot tart a járás valamennyi településén működő család- és gyermekjóléti szolgáltatóval, egészségügyi szolgáltatóval, szociális szolgáltatóval, valamint a pedagógiai szakszolgálattal, továbbá szükség szerint országos hatáskörrel rendelkező intézményekkel.

A családból kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében Központunk esetmenedzserei szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézményekkel együttműködve. Célunk a család gyermekneveléshez szükséges megfelelő körülményeinek megteremtésének, javításának, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításának támogatása a mielőbbi hazagondozás érdekében.

A Központ figyelemmel kíséri az intézménnyel kapcsolatba kerülő gyermekek, családok életkörülményeit, szociális helyzetét, szükségleteit, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. Hozzájárul a gyermek esetleges veszélyeztetettségének megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, az egyéb gyermekvédelmi intézkedéssel érintett családok segítségével.

A veszélyeztetettség főbb okai:

- Nevelési probléma
- Szülők, család életvitele (szenvedélybetegség, antiszociális viselkedés)
- Családi konfliktus
- Gyermekek elhanyagolása (fizikai, de leginkább lelki)
- Magatartászavar
- Tankötelezettség elmulasztása

A 2022. évi, Szarvas város területére kiterjedő, az esetmenedzserek által a hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak és családjaik számának alakulását az alábbi táblázat foglalja össze:

Szarvas	Védelembe vett	Nevelésbe vett gyermekek	Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Családok átmeneti otthonába utalt kiskorúak
Gyermek/fő:	98	26	7	-	-
Család szám:	42	11	3	-	-

Az esetmenedzserei munkakörhöz köthető tevékenységek száma 2022-ben 1903 alkalom volt, melyek jellege szerteágazó. Magába foglalja a családlátogatások, a környezettanulmány készítéseket, esetkonferenciákat, esetkonzultációkat, tárgyalásokat és egyéb tevékenységek alkalmait.

Óvodai- iskolai szociális tevékenység

A 2/218. (I.18.) EMMI rendelet módosította a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletet, mely alapján 2018. szeptember 1-jétől törvényi előírás alapján kötelezően bevezetésre került az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység valamennyi óvodában és iskolában. Az óvodai-, iskolai szociális szakember elsődlegesen a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésével, prevencióval foglalkozik a köznevelési intézményekben. Egyéni/csoportos/közösségi tanácsadás, foglalkozás, segítő tevékenység formájában nyújt segítséget a gyermekek, szülők, pedagógusok számára.

A feladatot a járási székhelyek család- és gyermekjóléti központjai látják el. A Szarvasi járásban a Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Központ **3 fő óvodai és iskolai szociális segítővel.**

2022. évben, Szarvas járás vonatkozásában a szakemberek **648 ellátott** gyermek esetében, **2.574 alkalommal** került kapcsolatba és végzett segítő tevékenységet kiskorúval, családdal, intézményi munkatárssal. A szakemberek a tanítási szünetek ideje alatt a gyermekétkeztetésben, valamint a nyári gyermekfelügyelet biztosításában nyújtottak segítséget, az iskolák által szervezett nyári szüneti programokból (táborok, kirándulások) vették ki aktívan részüket. Ezen felül, az intézmény sikeres pályázatának kapcsán, **6 héten**

keresztül az Erzsébet-tábor napközi program keretén belül, átlag napi 20 gyermek hasznos szünidei szabadidőeltöltési lehetőségét segítették. 2022. július 18. és augusztus 26. között összesen **66 gyermek** vehetett részt a pályázat által támogatott tematikus programokon. Nagy szerepük volt a hátrányos helyzetű családok támogatásában, a gyerekek iskolai követelményeinek teljesítésének elősegítésében.

Szerteágazó, Szarvas városát érintő tevékenységüket jól szemlélteti az alábbi táblázat:

Tevékenység jellege	Alkalom
Írásbeli jelzés fogadása	226
Írásbeli jelzés küldése	53
Konzultáció	518
Családlátogatás	90
Szociális akció szervezése és lebonyolítása	28
Gyermek megfigyelése csoportban	138
Team munka, értekezlet, konferencia	29
Esetkonferencián való részvétel	84
Tanodai foglalkozás	205
Krízisintervenció	4
Nevelőtestületi értekezlet	5
Táboroztatás	31 nap
Prevenációs csoportmunka	11
Szupervízió	3
Érintett gyermekek létszáma (halmazott adat)	471

Készenléti ügyelet

A készenléti szolgálat célja, hogy a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül, munkanapokon 16.00 – 7.30 h-ig, hétvégén és munkaszüneti napokon 0-24 h-ig a felmerülő krízishelyzetekben tudjon azonnal segítséget nyújtani tanácsadás vagy tájékoztatás formájában. A telefonszám, egyúttal munkaidőben az intézmény központi telefonszáma (+36 /20 959-7464), ezáltal minden nap 0-24 h-ban hívható. Szükség esetén a Család- és Gyermekjóléti Központ tájékoztatást nyújt a lelkisegélytelefonvonal elérhetőségéről is. 2022-ben **10 alkalommal** kellett konkrét ügyben segítséget nyújtanunk.

Tanácsadó iroda

2022-re intézményünk feladatellátásába begyűrűződött a covid, a gazdasági válság és a szomszédunkban zajló háború hatása. Nagyon sokan jöttek hozzánk a Járásból a Központ által nyújtott ingyenes speciális szolgáltatások igénybevétele céljából. Láthatóan megváltozott az ügyfélkörünk, más problémákkal kerestek minket és egyre súlyosabb gondok jelentkeztek klienseinknél. A minél jobb, célzottabb, teljesebb körű feladatellátás érdekében döntöttünk úgy, hogy létrehozuk az intézmény negyedik szakmai egységét- a Tanácsadó Irodát, miközben szolgáltatási körünket kibővítettük, új dolgokat vezettünk be.

A szakmai egységben jelenleg 2 fő – 1 fő vezető, 1 fő szociális diagnózis készítő eszmenedzser- dolgozik teljes munkaidőben, illetve 4 fő külső szakember – pszichológus, jogász, pénzügyi tanácsadó, krízistanácsadó- lát el feladatokat megbízási szerződésben vagy külön megállapodásban foglaltak alapján.

Elérhető szolgáltatásaink:

- pszichológusi tanácsadás
- jogi tanácsadás
- pénzügyi tanácsadás
- krízistanácsadás
- időügyi tanácsadói szolgáltatás
- fogyatékoságügyi tanácsadói szolgáltatás
- mentálhigiénés tanácsadás (egyéni, közösségi)
- mediáció (párkapcsolati, válási, családi, közösségi)
- szociális diagnózis készítés
- kapcsolatügyi szolgáltatás
- hozzátartozói erőszak tárgykörébe tartozó feladatellátás

A LEGNAGYOBB ÜGYFÉLFORGALMAT BONYOLÍTÓ SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK 2022-BEN SZARVAS VÁROSBAN

SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	ELLÁTOTTAK SZÁMA SZARVAS VÁROSBAN (2022)	TEVÉKENYSÉGEK SZÁMA SZARVAS VÁROSBAN (2022)
kapcsolatügyelet	24 fő	41 alkalom
mediáció	31 fő	46 alkalom
krízistanácsadás	3 fő	6 alkalom
mentálhigiénés tanácsadás	49 fő	248 alkalom
csoportfoglalkozás	8 osztály/168 fő	40 alkalom
szociális diagnózis készítés	34 fő	22 db elkészített felnőtt- és 13 db gyermek diagnózis
pszichológusi tanácsadás	34 fő	197 alkalom
jogi tanácsadás	48 fő	76 alkalom
hozzátartozói erőszak tárgykörébe tartozó feladatellátás	43 fő	14 jelzés
pénzügyi tanácsadás	19 fő	19 alkalom

Tanácsadó Irodánk kiemelt feladatának tekintjük, hogy minél nagyobb szerepet vállaljunk a helyi lakosság életében, felismerve ezzel a közösségépítés fontosságát. Terveink között szerepel prevenciós jellegű, ismeretterjesztő vagy egy- egy társadalmilag jelentős érték mentén szerveződő előadás, rendezvény szervezése, lebonyolítása, melynek első állomása a

2023-ban havi rendszerességgel megrendezésre kerülő „Lelki Akadémia” elnevezésű programsorozat.

Eddigi tapasztalataink *-tekintve ügyfeleink és társintézményeink elégedettségét-*, azt mutatják, hogy kezdeményezésünk, melynek célja a speciális szolgáltatások széles körének egy szakmai egység irányítása alá vonása volt, jó döntésnek bizonyult.

Célunk továbbra is a beérkező igények minél magasabb szinten történő kielégítése, a meglévő szolgáltatások kiterjesztése, kapacitásbővítése, valamint felismerni, megragadni az adódó lehetőségeket pl. újabb tevékenységek bevezetésére, igazodva a lakosság szükségleteihez.

Felügyeleti szervek által végzett ellenőrzések 2022-ben

Felügyeleti szerv	Ellenőrzés tárgya	Ellenőrzött terület	Megállapítások
Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály	Tűzvédelmi szakhatósági állásfoglalási eljárásban helyszíni ellenőrzés	Biztos Kezdet Gyerekház	Az ellenőrzés során hiányosságokat nem tártak fel, a tűzvédelmi előírásoknak szabályszerűen megfelel a Gyerekház.
Békés Megyei Kormányhivatal	Iratbemutatóval megvalósuló hatósági ellenőrzés	Szarvasi Család- és Gyermekjóléti Központ	A Szakmai Programban az ellátottjogi képviselő nevének, a gyermekjogi és betegjogi képviselő e-mail címének aktualizálása vált szükségessé. Amennyiben az intézmény alapidokumentumait bizottsági határozat hagyja jóvá, úgy a záradék után csatolni szükséges azt a Képviselőtestületi határozatot, amely a jóváhagyási jogot ledelegálta a bizottság hatáskörébe.

A lefolytatott ellenőrzés során hiányosságokat és mulasztásokat nem állapítottak meg.

IV. Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni,

azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani:

- a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái a gyermekek életkorának megfelelően :

- a) bölcsődei ellátás (bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde)
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

1. Bölcsőde

2013. szeptember 1-től Szarvas Város Óvodája és Bölcsődéje intézménynek Szarvas Város Önkormányzata a fenntartója.

Bölcsődénkben életkornak és egészségi állapotnak megfelelő nevelést - gondozást, foglalkoztatást és étkeztetést biztosítunk azon családban élő gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. Nevelő - gondozó munkánk során célunk azoknak a feladatoknak a végrehajtása, melyek biztosítják a gyermekek személyiségének optimális fejlődését, a közösségi életre való felkészítését és a szociálisan hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatását.

A Gyvt. határozza meg azon gyermekek körét, akik részére a települési önkormányzatoknak kötelessége megszervezni a nappali nevelést - gondozást, ill. annak feltételeit megteremteni. A bölcsődébe 20 hetes kortól a harmadik életév betöltéséig vehetők fel a gyermekek.

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni:

- a) azt a gyermeket, akinek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- b) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- c) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- d) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket és
- e) a védelembe vett gyermeket.

Intézményünk egyik elsődleges feladata a gyermekvédelem, melyre nagy hangsúlyt fektetünk. Napi szinten követjük a gyermekek életkörülményeit, helyzetét, és vezetjük a szükséges nyilvántartásokat. Ha szükséges beavatkozunk, tanácsot, javaslatot teszünk, de olykor segítséget kérve megkeressük a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményeket, illetve hatóságot.

A gyermekvédelem kapcsán a jelzőrendszer részesei vagyunk és szükség szerint ennek megfelelően járunk el, tesszük meg a szükséges intézkedéseket. Az intézményünkbe járó gyermekek életkori sajátosságaiból adódóan elsősorban megjelenő probléma nem közvetlenül a gyermekekhez kapcsolódik, leginkább anyagi nehézségekből fakad. Ritkán jelenik meg magatartási probléma, az is inkább már óvodában.

2012. január 1-jétől már nem csak az étkezésre, hanem a gondozásra is kérhető térítési díj a bölcsődében. A jogszabály a fenntartóra bízta annak eldöntését, hogy él-e a jogszabály adta lehetőséggel és bevezeti-e a gondozási díjat (az önkormányzat nem vezette be).

A bölcsődénk biztosítja a gyermekek számára:

- a szülő vagy törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- személyi és tárgyi állandóságot,

- a játéktevékenység feltételeit,
- a gondozás-nevelés higiénés feltételeit,
- a szabad levegőn tartózkodást,
- a textíliát, bútort, és
- a megfelelő étkeztetést és
- az eltérő fejlődésű gyermek egyéni fejlesztésének feltételeit.

Célunk, hogy gondozásunk, nevelési módszereink sikeresek legyenek, hogy minden gyermek minden nap, a Maslow-i – piramis által megfogalmazott életszükségleteket megkapja.

A piramis minden egyes szintjét meg kell valósítania, és át kell élnie nap, mint nap minden kisgyermeknek. A piramis alapja, hogy a gyermek **fiziológiai szükségletei** kielégítésre kerüljenek. Ha szomjas valaki, azonnal kapjon inni, ha éhes kapjon enni, ha fáradt, lepihenhessen.

A gyermek **biztonságérzetét** növeli, ha közérzete jó, ha mindig ugyanaz a szerető, gondoskodó felnőtt tevékenykedik körülötte. Az állandó tárgyi és személyi feltételek biztosítása mellett bátran elfogadja az új dolgokat, szívesen jár közösségbe, derűs, nyugodt. A biztonság érzete a **kapcsolatokban** is jól mérhető. Egy nyugodt, kiegyensúlyozott gyermek nyitott a felnőttekkel és társaival egyaránt. Nem magányos, társkapcsolatai jól meghatározhatók.

A gyermek **sikerességét** tevékenységei mutatják. Önállósága ütemesen fejlődik. Játéka változatos, felszabadult, vidám. Saját ötletei vannak, amiket bátran próbál kivitelezni. A sikerorientált gyermekek neveléséhez a körülöttük levő felnőttek felelőssége, szakmai elhivatottsága nélkülözhetetlen.

Ezen optimális állapot eléréséhez rendelkezésünkre állnak a **tárgyi feltételek** közül a korszerű, biztonságos környezet a 2011-ben lezárult Európai Unió pályázat nyomán. Az esztétikus, otthonos környezetet lehetőségeinkhez képest magunk igyekszünk megteremteni a szülők segítségével. A bölcsődék számára felkínált pályázati lehetőség nagyon korlátozott. TOP_PLUSZ-3.3.1-21 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztésére pályázatot nyújtottunk be. Tárgyi feltételeink a gyermeket körülvevő környezetnek olyan állandó elemei, amelyek a gyermek biztonságérzetéhez nyújtanak alapot. A pályázati lehetőségek kihasználásával olyan eszközkészletet igyekszünk a gyerekek rendelkezésére bocsájtani, amelyek hozzájárulnak a bölcsődei nevelés feladatainak megvalósításához, általuk a biztonság, a balesetmegelőzés megvalósul.

Személyi és szakmai feltételek:

A szakmai szabályok szerint a gyermekek ellátásához csoportonként 2 szakképzett kisgyermeknevelő szükséges.

Bölcsődénk épületében 3 egységben 6 csoportszoba (2 db 12 fős és 4 db 14 fős) és egy különálló, kisebb alapterületű, 7 gyermek befogadására alkalmas csoportszoba működik, működhet igény szerint. 2022. évben 6 csoporttal indult az új nevelési év. A gyermekek beszoktatása szeptember hónaptól folyamatosan történik. Általában a következő év januárjában szokott betelni az engedélyezett létszám, intézményünk esetében az engedélyezett férőhelyek száma 87 fő és 7 csoportot jelent.

A csoportok létszámának alakításánál figyelembe kell venni a 6/2016. (III.24.) EMMI rendeletet.

46.§ (1) A bölcsődében egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban

a) valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, vagy

b) sajátos nevelési igényű gyermeket is nevelnek, gondoznak.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben egy bölcsődei csoportban legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható.

2023-tól várhatóan a következőképpen alakulnak a csoportlétszámok:

Kisvakond 1. csoport:	14 fő
Kisvakond 2. csoport:	14 fő
Mókus 1. csoport:	14 fő
Mókus 2. csoport:	12 fő
Katica 1. csoport:	13 fő
Katica 2. csoport:	12 fő
Süni csoport:	6 fő
Összesen 7 csoport:	85 fő

A Kvtv. 1.3.3. Bölcsőde, mini bölcsőde támogatása jogcím alatt az ellátottak számának meghatározása az alábbiak szerint történik:

„Bölcsőde, mini bölcsőde esetében veszélyhelyzettől függetlenül általánosan változik az ellátottak számára vonatkozó szabály. Főszabályként az ellátottak száma a bölcsődébe, mini bölcsődébe a tárgyév január 31-én beíratott gyermekek száma, vagy a bölcsőde, mini bölcsőde szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám 80%-a közül a kedvezőbb.”

A normatíva igénylésnél is fontos, hogy január 31-ig minél több gyermek kezdje meg a bölcsődei ellátást. A hetedik csoport tárgyi feltételei adottak az induláshoz, személyi feltételként 2 fő kisgyermeknevelő alkalmazása szükséges 2023. januárjától augusztus 31-ig, határozott időre. A 2 fő kisgyermeknevelő felvétele nem jelent létszámbővítést, mert az engedélyezett létszám részét képezi. Engedélyezett létszám 16 fő, mely 14 fővel van betöltve. A bölcsőde kihasználtsága az elmúlt években 90-100%.

Az óvodában a három csoporthoz csoportonként két óvodapedagógus és egy dajka szükséges. Nyitvatartási idő: 6.30-17.30 óra, amely megfelel a szülők munkaidő beosztásának.

Kapcsolatrendszerünk — Bölcsődénk és óvodánk jó kapcsolatot épített ki más gyermekvédelmi intézményekkel. Rendszeresen kapcsolatot tartunk a Védőnői Szolgálattal, a Család-és Gyermekjóléti Központ munkatársaival, a Pedagógiai Szakszolgálat végzi a korai fejlesztést a rászoruló gyerekeknél. A jelzőrendszeri megbeszéléseken mindig részt veszünk. Szükség szerint segítséget kérünk a gyermekek rendszeres óvodába járása érdekében, illetve a beóvodázás során is az elmúlt években megszokottak szerint segítséget kapunk.

Élelmezés a bölcsődében:

Naponta négyszer étkeznek a gyermekek (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna). Alapelv, hogy a gyermekek részére tartósítószer mentes alapanyagokból készült ételek kerüljenek felhasználásra szezonális gyümölcs és zöldségfélék beiktatásával.

2022-ben az **étkezés térítési díja általános forgalmi adó nélkül 461,- Ft/fő/nap** volt. Az év folyamán **126 gyermek** étkezett.

Étkeztetésben részesülők száma/év	Teljes összegű térítést fizet/fő	Mentesül a térítési díj megfizetése alól				
		Szülői jövedelem alapján	Három vagy több gyermeke t nevel	RGYK-ban részesül	Nevelésbe vett gyermek	Tartós beteg gyermek
126 fő	39 fő	49 fő	28 fő	5 fő	1 fő	4 fő

2. Családi bölcsőde

A családi bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít. 2017-ig családi napközinek nevezték, ezt követően a bölcsődei ellátórendszer részét képezi.

Családi bölcsődében húszhetestől gondozható gyermek, legfeljebb öt gyermek gondozható. Amennyiben egy sajátos nevelési igényű gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható, nevelhető gyermekek száma legfeljebb három fő. Amennyiben kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, akkor a gondozható, nevelhető gyermekek száma legfeljebb két

fő. Az előzőekben meghatározott létszámon túl még két gyermek, - ha sajátos nevelési igényű gyermekről van szó, még egy gyermek - gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van, így a gondozható gyermekek maximális létszáma 7 fő.

A kis létszám miatt kifejezetten alkalmas olyan gyermekek számára, akik nagyobb figyelmet igényelnek. A családi bölcsődében a beszoktatás személyre szabott, igazodik a gyermek egyéni tempójához. Az ellátás során szoros kapcsolat alakul ki a nevelő és gyermekek között. A családi bölcsődék többségében vállalják sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő gyermekek integrált nevelését, gondozását. A kis létszám alkalmas az integrációra. Sérült gyermekeket is fogadhatnak a családi bölcsődék, ha meg tudják teremteni a szükséges feltételeket.

Cserebogár Családi Bölcsőde és Fejlesztőműhely 1-2. (Szarvas, Táncsics Mihály u. 28.)

Az intézmény gondozottjainak száma: 2 x 6 fő (1-3 éves)

Fogyatékos, speciális ellátásban részesülők: 0 fő

Gondozók végzettsége:

- 3 fő óvodapedagógus + ebből 2 tanúsítvánnyal és az előírt továbbképzéssel rendelkezik;

- 1 fő érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik + tanúsítvánnyal és az előírt továbbképzéssel rendelkezik.

Étkeztetés: Korona Étterem

Az intézmény térítési díj havi összege 40.000,- Ft, napi összege 1.905,-Ft.

A személyi térítési díj havi összege 11.000,-Ft és 22.000,- Ft közé tevődik.

Együttműködés más intézményekkel: folyamatos kapcsolatuk van a Pedagógiai Szakszolgálattal, a védőnőkkel és a Családsegítő Szolgálattal, részt vesznek a jelzőrendszeri értekezleteken, ha az korosztály specifikus, pályázatok megvalósításában.

A családi bölcsőde hálózat fenntartója a Csodacsalád Egyesület, amelynek elnöke Valastyán-Rétes Petra Edit.

Szivárvány Családi Bölcsőde és Napsugár Családi Bölcsőde (Szarvas, Toldi Miklós u. 21.)

A Szivárvány Óvodáért Közhasznú Alapítvány által fenntartott intézmény, a kuratórium elnöke Antal Andrásné.

- Szivárvány Családi Bölcsőde – gondozottjainak száma: 7 fő (életkori megoszlás: két és fél évesek)

Fogyatékos, speciális ellátásban részesülők: 0 fő

Gondozók végzettsége:

- 1 fő óvodapedagógus + kisgyermeknevelő-gondozó;

- 1 fő 8 általános iskolai végzettségű + szakmai végzettség;

Étkeztetés: saját konyhai főzés alapján biztosított

Térítési díjak: szolgáltatást egész napra igénybevételekor (21.000,- Ft/hó/fő + étkezés 600 Ft/nap/fő)

Együttműködnek a Családsegítő-és Gyermekjóléti Központtal.

- Napsugár Családi Bölcsőde – gondozottjainak száma: 7 fő (életkori megoszlás: 2 évesek)

Fogyatékos, speciális ellátásban részesülők: 0 fő

Gondozók végzettsége:

- 1 fő érettségi, szakmai végzettség;
- 1 fő szakmai végzettség;

Étkeztetés: saját konyhai főzés alapján biztosított

Térítési díjak: szolgáltatást egész napra igénybevételekor (21.000,- Ft/hó/fő + étkezés 600 Ft/nap/fő)

Együttműködnek a Családsegítő-és Gyermejkölési Központtal.

Csimota Ház Családi Bölcsőde Hálózat (Szarvas, Széchenyi u. 7.)

Az intézmény gondozottjainak száma 13 fő. Ebből 6 fő gyermek 2 éven aluli, 6 fő gyermek betöltötte 2. életévét, 1 fő gyermek 3 éves elmúlt.

Fogyatékos, speciális ellátásban részesülők: 0 fő

Gondozók létszáma, végzettsége:

- 2 fő, 8 órás szolgáltatást nyújtó képzettséggel rendelkező szakember,
- 1 fő, 8 órás kisgyermek gondozó egyetemi végzettséggel rendelkező szakember,
- 2 fő, 4 órás, érettségivel rendelkező, segítő munkakörben foglalkoztatott munkavállaló.

A családi bölcsőde a gyermekek részére helyben készíti el az ételeket, napi négyszeri étkezést biztosít családias étkeztetés formájában.

Az intézmény térítési díj legmagasabb összege 40.000,- Ft/fő/hó.

A családi bölcsőde jó szakmai kapcsolatot ápol a jelzőrendszer tagjaival, a GySzC Székely Mihály Szakképző Intézménnyel, időszakos együttműködési megállapodást kötött a felnőttképzésben részt vevők szakmai gyakorlatának biztosítása céljából. A jövőben is igyekeznek elhivatottságukkal a bölcsődés korú gyermekeket nevelő családokat támogatni, gyermekeikről gondoskodni, ezzel elősegítve a munkaerőpiacra való rugalmas visszatérésük lehetőségét.

A családi bölcsőde vezetője Bosnyákné Horváth Lili.

V. Gyermekek, családok átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy beleegyezésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

A gyermekek átmeneti gondozásának helyén a gyermek otthontalanná vált szülője is elhelyezhető. A 14. életévét be nem töltött gyermeket szüleitől elválasztani csak kivételesen indokolt esetben lehet. A 12. életévét be nem töltött gyermek átmeneti gondozását elsősorban

helyettes szülőnél kell biztosítani. A szülő gyermeke ellátásában munkarendjéhez igazodóan részt vesz.

A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb tizenkettő hónapig tart, kivéve, ha az utógondozói ellátásban részesülő szülő a gyermekével együtt veszi igénybe az ellátást. Ebben az esetben a gyermek átmeneti gondozása legfeljebb a szülő utógondozói ellátásának fennállásáig tartható fenn az utógondozói ellátás helyszínén.

Szarvas Város Önkormányzatának a 2003-tól érvényes ellátási szerződése van a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Szociális és Fejlesztő Központ, Orosháza Családok Átmeneti Otthonával (5900 Orosháza, Mikszáth K. u. 2.). Az ellátást 2022. évben nem vették Szarvasról igénybe.

6.) A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK GYERMEKVÉDELMI TEVÉKENYSÉGE

A nevelési-oktatási intézmények a gyermekvédelmi jelzőrendszer nagyon fontos részét képezik, hiszen a gyermekkel és rajta keresztül családjával napi kapcsolatban vannak, elsőként tapasztalják meg, ha a család működésében zavar keletkezik.

A nevelési-oktatási intézmények tevékenysége számadatokban

Intézmény	Az intézménybe járó gyermekek száma (fő)		Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	Veszélyeztetett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett gyermekek százalékos aránya (%)	
	2021.	2022.	2022.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.
Vajda Péter Evangélikus Gimnázium	357	346	1	1	-	1	-	0,2
Gyulai Szakképzési Centrum Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	457	425	15	14	15	13	3,2	3,0
Fő téri Általános Iskola	100	103	11	17	35	29	35	28,1
Szarvas Város Óvodája és Bölcsődéje	187	204	7	2	5	4	2,6	1,9
Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	431	431	11	4	3	9	3,1	2,0

Intézmény	Az intézménybe járó gyermekek száma (fő)		Hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek (fő)	Veszélyeztetett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett gyermekek százalékos aránya (%)	
	2021.	2022.	2022.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola (Bacsó, Napfény és Zöldpázsiti óvodák)	622	629	9	4	18	9	2,8	1,4
Gál Ferenc Egyetem Szarvasi Gyakorló Általános Iskola és Gyakorlóóvoda	370	368	7	0	9	11	2,4	2,9
Összesen:	2.524	2.506	61	42	85	76	3,3	3,0

A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalmát és e tény fennállásának megállapítását, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyikét a Gyvt. szabályozza. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

A Gyvt. 67/A. §-a értelmében a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a szülő, családbafogadó gyám iskolai végzettsége alacsony, legfeljebb alapfokú végzettség,
- a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- az elégtelen lakáskörülmények,
- a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében **az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő mindkét szülőről vagy a családbafogadó gyámról –önkéntes nyilatkozata alapján- megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik)

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy, (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény).

Halmazottan hátrányos helyzetű

az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és a nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül **legalább kettő fennáll**, továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő és tanuló vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása iránti kérelem a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény formanyomtatvány B) lap önkéntes kitöltésével történik.

A táblázat a 2022.01.01 – 2022.12.31. közötti jegyzői határozatokat tartalmazza

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, megállapított hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek adatai (tárgyévben)

Évesítés	Megnevezés	Tárgyévben nyilvánítottak száma	December 31-én nyilvánítottból korcsoport szerint					Dec. 31-én nyilvánítottak	December 31-én nyilvánítottból bölcsődei vagy köznevelési intézményi jogviszony szerint					
			0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 éves és annál idősebb		jogviszonytal nem rendelkező	bölcsődes	óvodás	átalános iskolás	köznevelési intézmény tanulója	felsőoktatási hallgató
			c	d	e	f	g		i	j	k	l	m	n
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	
01	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek és nagykorú gyermekek száma	160	16	29	63	38	6	152						
02	Ebből (01-ből) hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet megállapításá iránti kérelemmel érintett gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	109												
03	Ebből (02-ből) elutasított hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet iránti kérelemmel érintett gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma													
04	Ebből (02-ből) egyéb ok miatt el nem bírult, folyamatban lévő hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet iránti kérelemmel érintett gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma													
05	Megállapított hátrányos helyzetűek száma	86	13	18	30	15	4	80	17	1	20	27	14	1
06	Ebből (05-ből) szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége miatt	72	13	17	25	9	2	66						
07	Ebből (05-ből) szülő(k), családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottság miatt	8			2	4	2	8						
08	Ebből (05-ből) elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	6		1	3	2		6						
09	Megállapított halmazottan hátrányos helyzetűek száma	23	1	2	9	10		22	1		3	11	7	
10	Ebből (09-ből) szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő(k), családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt	13		2	5	5		12						
11	Ebből (09-ből) szülő(k), családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	1				1		1						
12	Ebből (09-ből) szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	2	1		1			2						
13	Ebből (09-ből) szülő(k), családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő(k), családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	7			3	4		7						
14	A gyámhivatal által hivatalból megállapított halmazottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek száma	6	1	1	7	2	2	13						
15	Családok száma, amelyekben a hátrányos helyzetű gyermekek élnek (05. sorban érintett családok)	43						40						
16	Családok száma, amelyekben a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek élnek (09. sorban érintett családok)	11						10						

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A veszélyeztetettség ténye akkor is fennáll, ha a gyermek fül-és szemtanúja a családon belüli erőszaknak.

Veszélyeztetés: Alapvető fizikai és/vagy pszichikai szükségletek tartós elhanyagolása (étkezés, lakhatás, ruházat), a szülő felügyelet nélkül hagyja a gyermekét, az orvosi ellátást nem biztosítja részére, nem óvja a fizikai károsodástól, elmulasztja az oktatáshoz, neveléshez jutását. Az érzelmi szükségletek elhanyagolása, a közönyösség is veszélyeztetés.

Bántalmazás-elhanyagolás: családon belül, családon kívül.

A veszélyeztetett gyermekek problémája már nem oldható meg családon belül, ezért bekerülnek a gyermekvédelem rendszerébe, ahol alapellátás vagy védelembe vétel keretein belül segítik a szülőket és gyermekeiket szakemberek. Mindegyik szarvasi köznevelési intézményben nyilvántartanak veszélyeztetett tanulót, az alábbi táblázat tartalmazza a hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak számát intézményenként.

2022. évben hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak száma Szarvas Városában	
Intézmény	Hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak száma
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola	9 fő
Fő téri Általános Iskola	12 fő
Gál Ferenc Egyetem Szarvasi Gyakorló Általános Iskola és Gyakorlóóvoda	11 fő
Szarvas Város Óvodája és Bölcsődéje	4 fő
GySzC Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	13 fő
Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	4 fő
Vajda Péter Evangélikus Gimnázium	1 fő

Az intézmények által megemlített veszélyeztetettséget előidéző okok:

- mélyszegénységben élő család,
- szocializátlanság,
- szociokulturális háttér teljes hiánya,
- igazolatlan mulasztások, tankötelezettség elmulasztása,
- fizikai, de leginkább lelki bántalmazás családon belül,
- családi konfliktus,
- magatartászavar,
- munkanélküliség,
- elhanyagolás, a gyermek iskolai előmenetele, iskolai tevékenysége iránti teljes közömbösség,

- a gyermek életvitele (ami szintén a szülői elhanyagolásból, oda nem figyelésből, túlzott engedékenységből ered),
- szenvedélybeteg szülő, antiszociális viselkedés,
- a szülők nem a társadalmi elvárásoknak megfelelő erkölcsi normái,

Minden intézményben színvonalas gyermekvédelmi munka folyik. Nagy figyelmet fordítanak a hiányzásokra, kiemelten az igazolatlan távolmaradásokra. Folyamatosan felhívják a szülők figyelmét a hiányzással kapcsolatos kötelességeikre és jelzéssel élnek a Család- és Gyermekjóléti Központ felé.

A Fő téri Általános Iskola tájékoztatásából kitűnik, hogy a roma származású szülők és a gyermekek erkölcsi normái tovább romlottak. Gyakori a trágár, obszcén beszéd, a durva viselkedés. Mindez nem csak társaikkal szemben, hanem a pedagógus irányában is. Ezek a gyermekek komoly viselkedészavarokkal, pszichés kiegyensúlyozatlansággal küzdenek, ami minden jel szerint az otthoni életmódból adódik. Az intézmény kapcsolata más gyermekvédelmi intézményekkel megfelelő, kölcsönösen segítik egymás munkáját, tájékoztatják egymást a felmerülő problémákról, igyekeznek közösen ezekre megoldást találni.

A Gyulai Szakképzési Centrum Székely Mihály Szakközépiskolája kiemelt figyelmet fordít az iskolai lemorzsolódás elleni tevékenységre. A lemorzsolódási mutató egy százalékban kifejezett szám, amely mögött a tanulók egyéni életútja áll. Nagyon sok erőfeszítést tesznek azért, hogy megtartsák tanulóikat, próbálnak az egyéni sorsok mögé nézni, a diákok problémáit feltérképezni. Az alábbi módszerekkel reagálnak a problémákra: kooperatív tanulási technikák alkalmazása, pozitív megerősítés, egyéni és személyre szabott foglalkoztatás, tevékenykedtetés, egyéni haladási ütem, önmagához mért fejlődés értékelése, többszöri megerősítés, játékoság előtérbe helyezése segítheti a sikeres előrehaladást. Az iskolai lemorzsolódás csökkentéséhez hozzájárulhatnak a munkaközösségek tanév elején vállalt kiemelt feladatai is. Az osztályfőnök és a szaktanár kiterjedt feladatai is ezt a célt segítik. Bűnmegelőzési szakember segítsége az osztályfőnöki órák témájához igazítva. Iskolapszichológus, iskolavédő és iskolai szociális segítő igénybevétele a tanulók érdekében. A kollégium kiemelt feladatai a lemorzsolódás megelőzésében: biztonságos, támogató környezet, odafigyelő és gondoskodó légkör biztosítása, egymás iránti felelősségre nevelés, keretek és szabályok következetes alkalmazása, rendszeresség a tanulásban. A kollégiumi nevelők egyéni mentorálással segítik a tanulókat, bekapcsolódnak a tartósan táppénzen lévő kollégák helyettesítése miatti átszervezések (fejlesztő órák) ellátásában. Napi kapcsolatot tartanak a családból kiemelt, gyermekotthonos diákok nevelőivel is.

Nagyon fontos a tartalmas szabadidő: sport, kultúra, kreatív tevékenységek, beszélgetések.

Kötelező feladataik a lemorzsolódás megelőzése érdekében: SNI, BTMN tanulók fejlesztése; tantárgyi korrepetálások, vizsgára felkészítő órák; Szabóky-felzárkóztatás (hiányszakmában évisméltó, bukott vagy 2,51 átlag alatti eredményt elérő tanulók képességfejlesztése). Az orientációs évfolyam elindítása a tudatos pályaválasztást készíti elő, a beiratkozásor bizonytalan tanulók számára.

A Szarvasi Család-és Gyermekjóléti Központ iskolai szociális segítőt biztosít számukra, de a családsegítőkkal is napi információcsere zajlik a tanulók érdekében. Ideglenesen családból kiemelt, gyermekotthonban élő, védelembe vett diákok érdekében rendszeresen vettek részt esetkonferencián. Ebben a tanévben a fenntartó heti 2 x 4 órában iskolapszichológiai ellátást biztosít a tanulók számára, melyre az elmúlt időszak online oktatása miatt nagy szükség van. Az iskolai lemorzsolódás megelőzése érdekében az iskolaorvossal, iskolavédőnővel elsősorban pályaalkalmassági és prevenciós jelleggel kell megvalósulnia szoros kapcsolatnak.

A Fő téri Általános Iskola ingatlanában működik a Chován Kálmán Alapfokú Művészeti Iskolán kívül, még két középfokú intézmény. Esti-levelező rendszerű képzést folytat a Bolyai János Általános Iskola és Gimnázium, illetve a Báthory István Gimnázium. Ezzel, a nappali rendszerű oktatásból lemorzsolódottaknak biztosítanak lehetőséget az általános iskola elvégzésére vagy érettségi bizonyítvány megszerzésére.

A módosított köznevelési törvény 2019. szeptember 1-jei hatályba lépéssel megszüntette azt a lehetőséget, hogy a tanulók tankötelezettségüket magántanulói jogviszonyban teljesíthessék. Az eddigiekben a tanuló számára az intézményvezető engedélyezhette azt, hogy tankötelezettségét magántanulói jogviszonyban teljesítse. Ezt követően az Oktatási Hivatal a tankötelezettség teljesítését egyéni munkarend keretében engedélyezheti, megszűnt a Család-és Gyermekjóléti Központ javaslattételi lehetősége.

Néhány sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő gyermek esetében továbbra is nehézséget jelent befogadó nevelési-oktatási intézményt találni. A Fő téri Általános Iskola fenntartója úgy döntött, hogy szegregált oktatású, gyógypedagógiai osztályt hoznak létre autista tanulók számára. A létszám növekedése miatt a 2022/2023-as tanévben két osztályban nevelik őket, jelenleg 13 fővel. Az osztályok összesen 4 fő gyógypedagógus asszisztenssel működnek. A jövőben szükségessé válik autista óvodás csoport szervezése, ami széles körű egyeztetést igényel.

A nevelési- oktatási intézmények a következő szervezetekkel tartanak szoros kapcsolatot a gyermekvédelem területén:

- család- és gyermekjóléti szolgálat,
- pedagógiai szakszolgálat,
- gyámhatóság,
- védőnői szolgálat,
- felnőtt- és gyermek házi orvosok,
- rendőrség.

Az iskolák gyermek- és ifjúságvédelemmel megbízott pedagógusai minden esetben részt vesznek a kéthavonta sorra kerülő jelzőrendszeri megbeszéléseken, ahol segítséget kapnak a mindennapi munkához és az összehangolt intézkedések megtételéhez. Nagyon hasznosnak tartják ezeket a tanácskozásokat, szeretnék, ha továbbra is ilyen rugalmas, hatékony és közvetlen maradna az együttműködés. Rosszul érinti az intézményeket, hogy a gyermek- és ifjúságvédelmi önálló státusz megszűnt, valamint nagyobb intézményekben szükséges lenne iskolapszichológusra (a Székely Mihály Szakképző Iskolában megvalósult). A Család- és Gyermekjóléti Központban igénylés alapján biztosított a pszichológiai-, mentálhigiénés-, jogi-mediációs tanácsadás. A köznevelési intézmények kedvezően fogadják az óvodai- és iskolai szociális segítők közreműködését, általuk valósultak meg a közösségi tevékenységek.

A Békés Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szarvasi Tagintézménye 2022. évi tevékenysége

I. Az intézmény bemutatása:

Az intézmény neve: Békés Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat

Az intézmény címe: 5600 Békéscsaba Kiss Ernő utca 3.

Tagintézmény megnevezése: BVPSZ Szarvasi Tagintézménye

A tagintézmény címe: 5540 Szarvas, Bethlen Gábor utca 11/2.

Az intézmény típusa: Köznevelési intézmény, pedagógiai szakszolgálat

A pedagógiai szakszolgálat tevékenységét a 15/2013.(II.26.) számú EMMI rendelet szerint látja el a megyei intézmény keretein belül egy telephelyén (5540 Szarvas, Bethlen G. u. 11/2.)

2022. évben ellátott szakszolgálati feladatok, szakterületek:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás,
- szakértői bizottsági tevékenység,
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- konduktív pedagógiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás és
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.

A továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás ellátását az intézmény székhelyén vehették igénybe az érdeklődők.

II. A tagintézmény működési körzete a Szarvasi Járás településeit foglalja magába: Békésszentandrás, Csabacsúd, Kardos, Kondoros, Örménykút, Szarvas. Továbbá a járás területén működő köznevelési intézményekben jogviszonnal rendelkező gyermekek, tanulók ellátása tartozik az ellátási körzetükbe.

III. A tagintézményi ellátottak száma (életkori megoszlás szerint)

Az életkori megoszlás a következők szerint alakult:

	0-3 éves	4-6 éves	7-10 éves	11-14 éves	15-18 éves	Összesen
Korai fejlesztés	20					20
helyi lakos	11					11
Szakértői bizottsági tevékenység	6	94	73	40	14	227
helyi lakos	1	65	54	24	7	151
Nevelési tanácsadás	24	366	58	76	18	542
helyi lakos	8	209	21	29	9	276
Logopédiai ellátás		141	70			211
helyi lakos		89	27			116
Gyógytestnevelés			210	175	30	415
helyi lakos			120	70	12	202
Kiemelten tehetséges tanulók		75	19			94
helyi lakos		32				32
Összesen						1509
helyi lakos						788

Iskola- és óvodapszichológiai koordinációs tevékenység:

Az ellátás szakember ellátottság hiánya okán nem tudott megvalósulni.

A tagintézmény ellátási tevékenységét összegző 2022. évi ellátotti létszám: 1509 fő.

IV. A tagintézmény szoros kapcsolatot tart fenn az elsődleges partnereknek számító köznevelési intézményekkel a járás területén, melyekkel napi szintű a kapcsolattartásuk a kollégák feladatellátásán keresztül. A közigazgatási szervekkel és helyi önkormányzatokkal mintegy heti, havi gyakorisággal kerülnek kapcsolatba tartalmi és ellátás-szervezési kérdésekben. A szociális intézményekkel és az egészségügyi szolgálatokkal szintén folyamatos munkakapcsolatot ápolnak a szakmai feladataikból adódóan. Az év során a Szarvasi Család-és Gyermekjóléti Központ által szervezett jelzőrendszeri értekezleteken rendszeresen részt vettek.

7.) KISKORÚAK ÁLTAL ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK, SZABÁLYSÉRTÉSEK 2022. ÉVI ADATAI

A 2022-es évben a 0-14 éves gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmény tekintetében 2 főt regisztráltak, akik férfiak.

Tárgyévben a gyermekkorú fiú sérelmére 7, leány esetében 6 esetben regisztráltak bűncselekményt, míg a fiatalkorúak vonatkozásában 8 fiú és 12 lány vált bűncselekmény áldozatává.

A bűnelkövetői adatokat tekintve 2022. évben 14 fiatalkorú (12 fiú és 2 lány) volt bűncselekmény elkövetője. A bűncselekmények típusára vonatkozóan nem rendelkeznek statisztikai adatokkal.

- 0-14 éves gyermekkorúak által elkövetett tulajdon elleni szabálysértésre vonatkozó bejelentés nem érkezett.

- 14-18 éves fiatalkorúak által elkövetett tulajdon elleni szabálysértések száma: 4 (2 esetben lopás, egy rongálás és egy csalás szabálysértése miatt folyt eljárás).

Közlekedési szabálysértés elkövetése miatt gyermekkorúval szemben a 2022-es évben nem indult eljárás, míg közlekedési szabálysértés miatt fiatalkorúval szemben 4 alkalommal indult eljárás.

Tárgyévben a pártfogó felügyelet alatt álló fiatalkorúak száma 8 fő volt.

Kapcsolati erőszak adatai:

A kapcsolati erőszak adatait tekintve területünkön a munkavállalási szándék hiánya és a rossz anyagi körülmények miatt az állampolgárok motiválatlanok, ingerlékenyebben reagálnak a környezeti hatásokra, valamint magas számot mutat az italozók aránya. A helyszíni intézkedések alapján megállapítható, hogy az esetek több mint felénél felmerül az alkoholfogyasztás. A család ezekben az élethelyzetekben nehezen tolerálja a családfelelő italozását, viselkedését, ami miatt konfliktus alakul ki: A pénztelenség, a megélhetési problémák okozta létbizonytalanság, az italozó életmód és a munkavállalási szándék hiánya jelenti a leggyakoribb okokat a kapcsolati erőszak előfordulása terén.

Bántalmazottak életkor és nem szerinti megoszlása széles skálán mozog: 5-17 éves kiskorú, 25-60 éves nő, de előfordul férfi sértett is. A bántalmazók életkora és nem szerinti megoszlása is szerteágazó: 27-64 éves korú nő és 28-60 éves férfi is.

A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos cselekmények áldozatai leginkább a nők és az idősek közül kerülnek ki. Áldozattá válásukban szerepet játszik a gyengébb fizikai és sérülékenyebb pszichikai adottságuk. Értékelve a beszerzett adatokat, a szubjektív okok közül kiemelkedik az óvatosság hiánya, de hasonló helyet foglal el a kiszolgáltatottság is.

A tudomásunkra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel élünk a Család-és Gyermekjóléti Központ és helyi szervei felé. Folyamatos a kapcsolattartás a központ munkatársaival, mint jelzőrendszeri tagokkal. Kapitányságunkra a hozzátartozók közötti erőszak körébe tartozó bejelentésekre minden esetben haladéktalanul reagálunk és intézkedünk. A jogsértések esetén soron kívül intézkedünk a jogellenes állapot megszakítására, a további jogsértés megelőzésére, a felek indulatainak lecsillapítására, továbbá felhívjuk a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására. Törekszünk a cselekmény indítékát képező konfliktus megismerésére, az érintetteket tájékoztatjuk a rendelkezésükre álló jogérvényesítési lehetőségekről.

A legtöbb ilyen cselekmény kétség kívül ott történik, ahol az egymástól függő személyek életvitelszerűen tartózkodnak. A Család-és Gyermekjóléti Központtal és a településeken működő gyermekvédelmi szolgálatokkal a kapcsolattartás folyamatos és napi szintű.

A lakosságot a helyi médián keresztül is tájékoztatjuk az elkövetési formákról, módszerekről, megelőzési és a segítségnyújtási lehetőségekről. Kapitányságunk illetékességi területén az áldozatvédelmi referens a szükséges felvilágosítást minden esetben megadja, illetve a cselekmény súlyához mérten a gyámhivatalt vagy a családsegítő szolgálatot értesíti.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény alapján **2021-ben nem került sor** ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalára hozzátartozók közötti erőszak miatt.

Hozzátartozók közötti erőszak miatt ideiglenes megelőző távoltartásra vonatkozó intézkedések száma					
2017	2018	2019	2020	2021	2022
6	2	-	2	-	1

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyár.) 2020. január 1-jén hatályba lépett módosításával – ezen naptól – a korábban a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatal hatáskörébe tartozó **családvédelmi koordináció** a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe került át.

Mit tehet a jegyző, azaz a családvédelmi koordinációért felelős szerv:

A bántalmazottat kérelmére személyesen meghallgatja. Ebben az esetben a bántalmazó meghallgatására is sor kerül azzal, hogy a bántalmazott kérelmére a bántalmazót és a bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is megfelelően

gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se lépessen kapcsolatba a bántalmazottal.

A hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt *tett jelzés fogadását követően a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel.* A bántalmazó és a bántalmazott köteles a családvédelmi koordinációért felelős szerv felhívásában megjelölt helyen és időpontban megjelenni. A bántalmazott védelmére a fentebb leírt szabályok – a személyes meghallgatásra történő megjelenésre felhívás esetén is – megfelelően irányadóak. A bántalmazót tájékoztatni kell a meghallgatás során a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv *tájékoztatást ad a bántalmazottnak:*

- a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről,
- a bántalmazottat megillető jogosultságokról,
- a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszerről és szolgáltatásokról, valamint arról, hogy
- a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá
- a hamis vád következményeiről.

A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért felelős szerv gondoskodik arról, hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon. Tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről. Ezek eléréséhez igény szerint segítséget ad.

A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs feladatok adatai (tárgyév)

Sor-szám	Megnevezés		Ügyek / eljárások száma	Bántalmazási ügyben érintettek száma	
				Összesen	Ebből nő
01	Ügyek száma összesen		8		
02	Bántalmazási ügyben indult eljárások száma		8		
03	Ebből (02-ből):	a bántalmazott bejelentésére indult eljárások száma			
04		hivatalból indított eljárások száma	8		
05	Bántalmazók száma összesen			8	
06	Bántalmazottak száma összesen			9	9
07	Ebből a bántalmazott	házas társ, élettárs / volt házas társ, élettárs		8	8
08		egyeneságbeli felmenő rokon, mostoha szülő			

Sor- szám	Megnevezés		Ügyek / eljárások száma	Bántalmazási ügyben érintettek száma	
				Összesen	Ebből nő
09	(06ból):	egyeneságbeli lemenő rokon, mostoha gyermek		1	1
10		ebből (09-ből): kiskorú		1	1
11		nevelőszülőnél elhelyezett gyermek, gyámolt (kiskorú)			
12		gondnokság alatt álló személy			
13		egyéb személy			

Szarvas Város Önkormányzata a közbiztonság és a bűnmegelőzés területén a rendőrséggel és a polgárőrséggel – mint civil szervezettel – működik együtt.

A Szarvasi Rendőrkapitányságon az alábbi bűnmegelőzési munkaterv került kidolgozásra.

I.

A Szarvasi Rendőrkapitányság tevékenységének fő célkitűzései:

1. Az állampolgárok együttműködési készségének és önvédekezési mechanizmusának erősítése a bűncselekmények megelőzése érdekében. Tovább kell fejleszteni az együttműködést a társszervekkel, polgárőrszervezetekkel, a települési és kisebbségi önkormányzatokkal, és egyéb a lakosságot integráló társadalmi szervezetekkel.
2. Ösztönözni kell a helyi önkormányzatokat, hogy dolgozzák ki a közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégiájukat, illetve amennyiben már rendelkeznek stratégiával, azt vizsgálják felül és korszerűsítsék.
3. A bűnmegelőzés kiterjesztésével, valamint a társadalmi és civil szervezetek aktivizálásával törekedni kell a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában és a Nemzeti Drogellenes Stratégiában megfogalmazottak szerint.
4. A fiatalkorúak bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzése.
5. A bűnmegelőzés kommunikációjának folyamatos fejlesztése, közvetlen lakossági és intézményi tájékoztatás.
6. A kiemelt kockázatú csoportok (nők, időskorúak, gyermek- és fiatalkorúak, fogyatékkal élők) sértetté válásának megelőzése.
7. A bűnügyi helyzet ismeretében a lakosság széleskörű felvilágosítása, az áldozattá válás megelőzése és elkerülése érdekében.
8. A bűnmegelőzési tevékenység hatékonyságának növelése érdekében bevált projektek, programok bevezetésének elősegítése, az eddig is futó programok folytatása.

9. A hozzátartozók közötti erőszak csökkentése, az időskorúak védelme, a gyermek- és fiatalkori bűnözés korlátozása érdekében a bűnmegelőzési, áldozatvédelmi, áldozatsegítói tevékenység teljesebbé tétele.
10. Lakossági- és intézményi tájékoztatás, kommunikációs stratégia folytatása további szélesítése („ELBIR” – Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer).
11. A lakosságot célzó rendezvényekkel erősíteni kell a rendőrség szolgáltató jellegét, valamint a bűncselekményekre reagáló reaktív megközelítés mellett a bűncselekmények megelőzését célzó proaktív szemléletet. Ezen tevékenység hatékonyabbá tételéhez minél szélesebb körben fel kell használni a média tájékoztató, szemléletformáló szerepét.
12. A SharePoint felületen a Bűnmegelőzési Jelentések Alportál menüpontjában (iskola programok, család-és gyermekvédelem, lakossági megelőzés, áldozatvédelem, képzések és konferenciák, kommunikáció, adminisztráció, hibabejelentés) szereplő adatok folyamatos rögzítése.

II.

A Szarvasi Rendőrkapitányság 2023. évben az alábbi feladatok végrehajtását tervezi:

1. Gyermek- és ifjúságvédelem (16/2016. (VII.21.) ORFK utasítás)

Feladatok:

- Hatékony kommunikációval, propaganda tevékenységgel igények szerint bővíteni kell az „Ovi-zsaru” programhoz kapcsolódó óvodák körét.
- Tovább kell folytatni a Rendőrség Általános Iskolai Programjának – **DADA** – oktatását a kialakított új oktatási módszertani követelményeknek megfelelően, szervesen kapcsolódva ezáltal az „Iskola-rendőre” programhoz.
- Keresni kell a kiemelten veszélyeztetett célcsoportokat és elsősorban azokra koncentrálni. Ezért a programot oktató kollégák felveszik a kapcsolatot az illetékességi területükön működő azon általános iskolák vezetőivel, ahol nincs DADA oktatás, felajánlva egy-egy bemutató óra megtartásának lehetőségét.
- A középiskolás korosztályt érintő **IBT program** kiterjesztése, új oktatók képzése, bevonása a végrehajtásba. Az oktatásban jelenleg résztvevő kolléga felveszi a kapcsolatot azon középiskolák vezetőivel, ahol nincs iskolai bűnmegelőzési tanácsadó, küldenek részükre tájékoztató anyagot a program témáival kapcsolatban, felajánlva egy-egy óra megtartását az iskola által választott témakörben.
- A **Biztonságos Internet Naphoz** kapcsolódva a korosztályok széleskörű tájékoztatása az internet és az „okos” telefonok biztonságos használatára vonatkozóan.
- Amennyiben a feltételek adottak, vizsgálni kell a kortárs segítők bűnmegelőzési munkába való bevonásának lehetőségeit (szórolapok terjesztése, rendezvények...) - adott esetben akár a középiskolások számára kötelező 50 órás közösségi szolgálat keretében. (Előnyben a rendészeti képzésben résztvevők.)
- Nagyobb figyelmet kell fordítani arra, hogy a rendőrkapitányságok – székhelyükön

kívüli – illetékességi területükön működő oktatási intézményekben tanuló gyermekek is részesüljenek bűnmegelőzési oktatásban.

- A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, egyházi, Gyulai Szakképzési Centrum által működtetett iskolákkal való folyamatos feladategyeztetés, illetve kapcsolattartás, a folyamatos változások miatt.
- Speciális és Lakásotthonokkal, a területünkön működő TEGYESZ Dévaványai Intézményével való szoros együttműködés az áldozattá, elkövetővé válás, valamint a nagy számban jelentkező eltűnések, szökések területén.
- Fokozott figyelmet kell fordítani „**A szülők és a családok a rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében**”. Programtervben meghatározott feladatok végrehajtása, széleskörű, eredményes működtetésére, tapasztalatok felhasználásával.
- Az eltűnések hátterének vizsgálata, kiemelten a fiatalok eltűnésének közvetlen és közvetett okai, továbbá, hogy megállapítható-e összefüggés hozzátartozók közötti erőszak megvalósulásával.

2. Drog-prevenció, kábítószer-megelőzés a 4/2014. (II.21.) ORFK Utasítása a Rendőrség Drogellenes Stratégiájáról

Feladatok:

- A kábítószer-ellenes tevékenységben a felderítés mellett, a megelőzésre ugyanolyan hangsúlyt kell helyezni, mindinkább szélesítve a felvilágosító tevékenységet. A lehetőségek függvényében, illetve igény esetén **kábítószer-bűnözés megelőzésével** kapcsolatos rendezvényeket, propaganda előadásokat kell szervezni elsősorban a tanuló ifjúság számára.
- A járási hivatalok területéhez igazodó Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok lehetőségeinek eredményesebb kihasználása, tevékenységükben való hatékony közreműködés.
- Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a kábítószer-piacon bekövetkező változásokat, az új trendeket, a megjelenő „cikkek”.
- Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a megjelenő új anyagokra, a dizájner drogokra, a kialakult új veszélyhelyzetre.

3. Hozzártartozók közötti erőszak megelőzése, kezelése 2/2018. ORFK utasítás

Feladatok:

- A statisztikai adatok folyamatos figyelemmel kísérésére és elemzésére alapozva kell meghatározni a tárgykörbe tartozó bűncselekmények megelőzésére irányuló rendőri munka irányát, valamint a konkrét feladatokat.

- A hozzátartozók közötti erőszak minél korábbi észlelése, felismerése, az időben történő beavatkozás, segítségnyújtás lehetőségének megteremtése, jelzésadási kötelezettség teljesítése érdekében.
- A feladat végrehajtásához igazodó, a járási gyámhivatalokkal történő folyamatos kapcsolattartás, az összehangolt feladat meghatározás érdekében, a 2017. évben megalkotott Gyermekvédelmi Protokollal összhangban.
- A Család-és Gyermekjóléti Szolgálatokkal való jobb együttműködés kialakítása a szolgálatok felé történő adatszolgáltatás színvonalának javítása érdekében.
- A védőnői szolgálattal való szorosabb együttműködés a közeli hozzátartozók közötti erőszak felismerése érdekében (elhanyagolás, kiskorú veszélyeztetése).
- Esetmegbeszélések kezdeményezése, tartása a gyermekvédelmi feladatok hatékonyabb, célirányosabb elvégzése érdekében, folyamatos képzések tartása a jelzőrendszeri tagok számára.

4. Áldozatvédelem

Feladatok:

- A fokozottan veszélyeztetett csoportok (gyermek-, fiatal-, és időskorúak) körében végzett felvilágosító munkát tovább kell folytatni. Az eddig kialakított kapcsolatrendszerek nyújtotta lehetőségeket kihasználva törekedni kell arra, hogy az aktuális veszélyeztetettségi körülmények még szélesebb körben ismertté váljanak.
- A rendőrség tudomására jutott azon bűncselekmények esetében, ahol az áldozatsegítés lehetősége felmerül, különös gondot kell fordítani az egyén megfelelő tájékoztatásra.
- A rendőrkapitányságunk áldozatvédelmi referens folyamatosan figyelemmel kíséri és rendszerezi az illetékességi területünkön előforduló jellemző áldozati magatartásokat, a bűncselekmények létrejöttét elősegítő okokat, körülményeket.
- Az áldozattá vált személyek „azonnali” tájékoztatása érdekében a bevezetett speciális szóróanyag használata.
- **Figyelemmel kell kísérni az újfajta, eddig nem tapasztalt vagy az utóbbi időben gyakorivá vált áldozati magatartásokat és bűnelkövetési módszereket.**
- Az áldozatvédelem területén továbbra is szoros együttműködés a Békés Megyei Kormányhivatal Szarvasi és Gyomaendrődi Járási Hivatalok Hatósági Osztályaival.
- Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a biztonságos internethasználatra, az online veszélyek feltérképezésére és az azok elkerüléséhez szükséges megelőzési ismeretek átadására.

5. Kiemelt kockázatú csoportok védelme – időskorúak védelme

Feladatok:

- Kiemelt figyelmet kell fordítani a szépkorúakkal történő közvetlen kapcsolat kialakítására a számukra tartott preventív jellegű előadások megtartásával, az ELBÍR hírlevelek ezen korosztály számára minél szélesebb körű hozzáféréseinek megteremtésével.
- Az időskori jelzőrendszer kialakítása érdekében folyamatos képzések tartása a rendőrkapitányságon az időskorúakkal kapcsolatba kerülő szakemberek számára (az MRFK Bűnmegelőzési Osztály bevonásával), egyrészt bűnmegelőzési jellegű ismeretek átadására, másrészt az együtt gondolkodás, valamint új kapcsolódási pontok kialakítása érdekében.
- Amennyiben rendőrkapitányságunk illetékességi területén jelentősen emelkedik az időskorú sértettek száma, kiemelt figyelmet kell fordítani ezen veszélyeztetett korosztályra, programok kidolgozásával, az érintettek tájékoztatásával.
- Ki kell terjeszteni a megelőző tevékenységet a fogyatékkal élőkre, ennek érdekében hatékonyabb kapcsolatot kell kialakítani a különböző érdekvédelmi szervezetekkel.
- **Szarvas és Gyomaendrőd városok területi elhelyezkedése, jelentős üdülőövezete, földrajzi adottsága, számtalan nyári kulturális programja évről-évre jelentős számú hazai és külföldi turistát vonz a térségbe. Mindezekre tekintettel többnyelvű speciális prevenció megoldásokkal és vagyonvédelmi kiadvánnyal kell segíteni az ide látogatókat.**

6. Megelőző vagyonvédelem

Feladatok:

- Kapcsolattartás a polgárőr egyesületekkel, csoportokkal. A lehetőségek függvényében az önkormányzatokkal közös programok létrehozása, lakosság önvédelmi képességének növelése érdekében.
- Az aktuális bűnügyi helyzetnek megfelelő, valamint újszerű bűncselekmény típusok megjelenését figyelembe vevő tájékoztatás, a lakosság és az érintett intézmények, önkormányzatok felé.
- Az aktuális bűnügyi helyzetnek megfelelő, valamint újszerű bűncselekménytípusok megjelenését figyelembe vevő tájékoztatás.
- A lakossági fórumok és rendezvények alkalmával előadásokkal, a témához kapcsolódó prevenció filmek bemutatásával, kiadványok terjesztésével kell segíteni a lakosság önvédelmi mechanizmusainak fejlesztését.
- Folyamatos kapcsolattartás, összehangolt kommunikáció folytatása a közüzemi szolgáltatókkal a trükkös lopások megelőzése érdekében.

7. Állami, civil és társadalmi szervezetekkel való együttműködés

Feladatok:

- Az illetékességi területen található társszervekkel, önkormányzatokkal, járási hivatalokkal, civil szervezetekkel való szorosabb együttműködés kialakítása, a bűnmegelőzés társadalmasítására irányuló törekvéseink érvényesítése.
- Az együttműködésekben rejlő lehetőségek – belső és külső együttműködőket egyaránt ideértve – eredményesebb kiaknázása, a civil és társadalmi szervekkel kialakított kapcsolatrendszer sikeres működtetése és fejlesztése.
- A civil szervezetek részére tájékoztatást nyújtó kiadványok biztosítása, a partneri kapcsolatokat elősegítő helyi rendezvények megszervezése, a helyi kezdeményezések támogatása.
- Lakossági-, intézményi tájékoztatás, kommunikációs stratégia folytatása és további szélesítése („ELBIR” – **Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer**).

8. Kisebbséggel való együttműködés

Feladatok:

- A lehetőségek függvényében szélesíteni kell az illetékességi területünkön működő roma szervezetekkel kialakított kapcsolatokat, az együttműködés során alkalmazva a párbeszédre törekvés, a konfliktuskezelés lehetséges speciális megoldásait.

9. Médiatevékenység

Feladatok:

- Ki kell használni a média nyújtotta lehetőségeket. Folyamatos felvilágosító munkát kell végezni annak érdekében, hogy az állampolgárok megismerjék azt a prevenció eszközraktárt, mellyel megvédhetik saját magukat és értékeiket. Rendszeresen fel kell hívni a figyelmet az aktuális, adott időszakhoz köthető bűnelkövetési formákra és a megelőzés lehetőségeire.
- A már jól bejáratott „ELBIR” – (Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer) havi rendszerességgel más-más témában teszünk közzé aktuális bűn-és baleset-megelőzési információkat.
- Az eddigi eredmények megtartásával továbbra is minden lehetőséget és fórumot felhasználva meg kell jeleníteni a területünkön megvalósult bűnmegelőzési eredményeket.

8.) VÁRANDÓS ANYÁK GONDOZÁSA, A VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT TEVÉKENYSÉGE A GYERMEKEK VÉDELMEBEN

A Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás Szociális és Gyermekjóléti Intézmény intézményén belül működik a Védőnői Szolgálat.

Védőnői létszám:

Területi munkát ellátó: 5 fő

Iskola-egészségügyi munkát ellátó: 3 fő

A területi védőnői ellátást a 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelet szabályozza.

A védőnő feladata:

a) a növédelem, ezen belül

- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- az anyaságra való felkészülés segítése,
- a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel,
- a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése,

b) a várandós anyák gondozása;

c) a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;

d) az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során

- a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt saját kompetencia keretében fokozottan gondozott vagy már jelzést igénylő veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,
- a külön jogszabály szerinti, 0–4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött – külön jogszabályban meghatározott – kötelező vizsgálatokról, a vizsgálatok elvégzése a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a házi orvos írásban történő értesítése,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi orvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,

- az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint;

e) az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;

f) az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;

g) családgondozás keretében,

- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,
- a család-és gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos, házi gyermekorvos írásos értesítése, ha a várandós anya, a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú gondozója és törvényes képviselője a védőnővel nem működik együtt feladatai ellátása során, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
- tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,
- tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára, és másolatának megküldése a szakfelügyeletet ellátó vezető védőnő részére,
- részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,
- szükség esetén, felkérésre – illetékességi körén kívüli körzetben – eseti gyámság ellátása;

h) az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

2021. év végén elkezdte működését a mentor védőnői hálózat az Országos Kórházi Főigazgatóság irányításával. Az átalakítások célja, hogy országosan egységes legyen a munkavégzés, egységes informatikai rendszerrel.

A védőnői szakmai tevékenységét önállóan, egyedül látja el. Egyedül fogadja a gondozottakat a tanácsadóban és egyedül látogatja otthonukban. Bizalmi alapon működő segítő szolgálat, ami nem jelent hatósági jogkört. A védőnő rendszeresen kapcsolatot tart az egészségügyi és szociális ellátórendszer szakembereivel, oktatási intézményekkel, tanyagondnoki szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal és a fenntartó intézményekkel. 2022-ben az ukrajnai háború miatt menekült és a mongóliai vendégmunkások családjainak egészségügyi nyilvántartása és védőoltásai jelentettek újszerű kihívást a szolgálatnak.

A védőnői tevékenység a megelőzésen alapul. Célja az egészség megerősítése, az egészségkultúra növelése, egészségnevelési programok támogatása, szervezése, együttműködve a gyermekorvosokkal, nőgyógyászokkal, ifjúsági orvosokkal.

A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-18 éves korú gyermek él.

A várandósokat az első nőgyógyászati vizsgálat után nyilvántartásba veszik, tanácsadáson kapnak gondozási könyvet, elvégzik a szükséges vizsgálatokat (vérnyomásmérés, vizeletvizsgálat, testsúlyellenőrzés, szívhang hallgatása, stb.). Tájékoztatják a kismamákat a szükséges szakvizsgálatokról, a megjelenés gyakoriságáról, folyamatosan nyomon követik eredményeiket. A hét minden napján tartanak tanácsadást és a hét minden napján időjárástól függetlenül látogatják a családokat.

Városunkban 2022-ben 630 családdal volt folyamatos kapcsolattartása a védőnőknek.

Az életkorhoz kötött kötelező vizsgálatok és oltások elmaradások nélkül megtörténtek. A szülőknek a gyermekek egészséges fejlődése érdekében együttműködési kötelezettsége van a védőnővel. A társadalom fejlődéséhez elengedhetetlen a család és az egyén jó egészsége. Ebben pedig nagy szerepe van a prevenciónak, ami a védőnői munka alappillére. A gyermek sorsát döntően meghatározza a környezete, szociális, családi körülménye, a szülők egészségügyi kultúráltsága. A gyermekek ellátásában ezeket a körülményeket ismerni kell, ezért a védőnői munkához alapvetően hozzátartozik a látogatás, tanácsadás, az egészségügyi felvilágosító, nevelő tevékenység.

A csecsemő-és gyermekellátással kapcsolatos prevenciós munkánkat elsősorban 4 gyermekorvos: Dr. Igriczi Zsuzsanna, Dr. Tóth Renáta, Dr. Döncő Margit és Dr. Németh Jenő látja el, de a szabad orvosválasztás lehetősége miatt, többen más településen választanak gyermekorvost.

A várandós gondozást Dr. Pásztor Gyula és Dr. Kozma L. Lewellin Marius György nőgyógyász szakorvosokkal történik, a várandósok túlnyomó többsége vidéki szakorvoshoz is jár rendszeresen.

A napi munkát egyénre szabva, a gondozottak testi, lelki, szellemi és szociális szükségleteit figyelembe véve gondozási terv szerint végzi a szolgálat, melyet az 51/1997.(XII.18.) NM és a 49/2004.(V.21.) ESzCsM rendelet szabályoz. A védőnő legfontosabb munkamódszere a tanácsadás, mely vagy a családok otthonában történik látogatás alkalmával vagy a tanácsadóban tanácsadás vagy védőnői fogadó óra keretében.

A covid járvány intézkedései egész évben érvényben voltak. A gondozottak a járvány ellenére is a tanácsadóba rendszeresen érkeztek egészségesen, az előzetesen egyeztetett időpontban. Átlagosan 20-25 család érkezése történt naponta. Az egészségügyi dolgozók számára jelenleg is kötelező a szájmaszk használata. A családokkal a tanácsadón kívüli kapcsolattartás a járvány előtti állapotra állt vissza.

Az egészségügyi ellátórendszer járvány óta jelentkező túlterheltsége miatt sokkal többen keresték a kapcsolatot a Szolgálattal, mert a rendelőket nehezen tudták elérni. Folyamatos fejlődés a védőnői hivatásunkban is van, az adott új helyzetnek meg kell felelni.

Az iskolákban és a tanácsadóban osztályvizsgálatok alkalmával ez idő alatt történt minden szűrővizsgálat alkalmával említésre került a védőoltás fontossága, 1859 főt érintve. A fogadó órákon, négy szemközti beszélgetés alkalmain is tudott minden védőnő beszélgetni a védőoltás fontosságáról, 525 alkalommal.

	2022. évi adatsor
Születésszám	100
0-7 évesek száma	856
7-18 éves iskolások száma	1.859
Várandósok száma	163
Gyermek-ágyasok száma	99

Várandós és gyermekágyas anyák körében végzett tevékenység

Cél:

- a) a várandós anya és családja egészséges életmódjának elősegítése;
- b) a magzat egészséges fejlődésének, ill. megszületésének elősegítése;
- c) veszélyeztetettség és szövődmények megelőzése, korai felismerése, megfelelő szakemberhez való irányítás;
- d) szülői szerepre, szülésre, szoptatásra, csecsemőgondozásra való felkészítés;
- e) a várandósság alatti dohányzás visszaszorítása;
- f) szociálisan veszélyeztetett kismamák fokozott gondozása;
- g) gyermekágy alatti támogatás (involúció, szoptatás, lelki nehézségek)
- h) a kórházakkal való kapcsolattartás, a családok segítése a kórházi ellátással kapcsolatban

Nővédelmi gondozás (322 alkalom)

Prevenációs céllal gondozzák a család és a gondozási körzet nőtagjait, amennyiben erre igényt tartanak, illetve elfogadják a felajánlott védőnői gondozást.

Cél:

- a reprodukív egészség megőrzése, fejlesztése, a pozitív családtervezés elősegítése, a nem kívánt terhességek megelőzése;
- a népegészségügyi szempontból jelentős betegségek megelőzése;
- az emberi szervezet működésével kapcsolatos egészségismeretek átadása;
- felkészítés a női életszakaszok testi-lelki és szociális változásaira;
- tájékoztatás a szűrővizsgálatokról, mozgósítás, szervezés szűrővizsgálatokra.

Születések alakulása, csecsemők és kisgyermekek gondozása (5.323 alkalom)

Cél:

- megfelelő testi és mentális fejlődés elősegítése, elváltozások korai felismerése;
- szűrővizsgálatok szervezése, végzése;
- szociális és mentálhigiénés segítségnyújtás;
- tanácsadás az életkornak megfelelő neveléshez,
- védőoltások szervezése, szülők tájékoztatása, dokumentálás.

Óvoda-iskolaegészségügyi feladatokban való közreműködés:

Az iskola-egészségügyi szolgálat az egészségügyi alapellátás részeként a tanulók – elsősorban betegségmegelőző jellegű - ellátását szolgálja, melynek működéséhez a jogszabályi háttérrel

- az 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 42. §-a,
- a 26/1997.(IX.3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról,
- az 51/1997.(XII.18.) NM rendelet a szűrővizsgálatokról biztosítja.

Az iskola-egészségügyi szolgálat fő feladata a tanulók évenkénti szűrővizsgálatával a tünetszegény betegségek korai felismerése, a kiszűrt elváltozások nyomon követése. A szűrést követően a tanulót tájékoztatjuk a talált elváltozásokról és a további teendőkről. Szükség esetén szakorvosi beutaló adása, kontrollálása. Pályaalkalmassági vizsgálatok végzése megfelelő korú gyermekeknél.

Kiemelten fontos terület a felvilágosító és tájékoztató jellegű előadások tartása, szervezése. Oktatási-nevelési intézményekben közreműködés a fejlettség terjedésének megakadályozásában. Az iskola-egészségügyi ellátás az iskolák, óvodák igazgatóival előre egyeztetett éves munkaterv szerint folyik. A szűrővizsgálatok és a védőoltások nevelői felügyelet mellett történnek. A védőnői szolgálat munkája szorosan kapcsolódik és részét képezi az iskola-(óvoda) egészségügyi ellátásnak.

Feladatunk az indexosztályok (2. 4. 6. 8. középiskolai páros osztályok, 16 évesek) szűrése. Ez magában foglalja a testi fejlettségi, érzékszervi (látás, hallás, színlátás) vizsgálatokat, vérnyomásmérést, és a gyermekorvos által végzett belgyógyászati és ortopédiai vizsgálatok dokumentálását. Figyelemmel kísérjük, hogy a "kiszűrt" gyermekek eljussanak a megfelelő szakvizsgálatokra, illetve a leleteket az egészségügyi dokumentációban rögzítjük.

16. életévüket betöltött tanulók szűrésének szervezése, lebonyolítása. Testnevelési csoportbesorolás szervezése, lebonyolítása.

2017. szeptemberétől a „TÁMOP 6.1.4 Koragyermekkor (0-7 év) kiemelt projekt” módszertani keretében végzi a szolgálat a szűrővizsgálatokat. 1 hónapos és 7 éves kor között 13 alkalommal, illetve még kiegészítő vizsgálatként 15 hónapos és 2,5 éves korban. A vizsgálatok kiegészültek a „Szülői kérdőív”-ekkel. A szülői kérdőívek elérhetőek az interneten, a gyermekalapellátás.hu oldalon. A kérdőívek kitöltése, megbeszélése az önálló védőnői tanácsadáson történik.

Kampányoltások kerültek szervezésre a Népegészségügy aktuális módszertani levelei alapján. A szülőknek írásos tájékoztatók kerülnek kiküldésre az oltásról, a szolgálat rendeli meg az oltóanyagot, megszervezi, lebonyolítja, adminisztrálja az oltásokat.

Tisztasági vizsgálat (3 alkalommal volt)

Az iskolában és az óvodában a pedagógusokkal együttműködve kerül megszervezésre és elvégzésre a fejlettség elleni küzdelem. Negyedévente az egész intézményre kiterjedő szűrést, valamint jelzés esetén rendkívüli szűrővizsgálat kerül megvalósításra. Fertőzés esetén a szülők írásos tájékoztatást kapnak. Szükség szerint a tanácsadóban, illetve családlátogatások alkalmával lehetőség van személyes megbeszélésre. Ezzel élnek is az érintett szülők.

További jelentősebb munkák

- Elsősegély szakkör tartása
- Egészségfejlesztő órák tartása
- Krónikus betegségben szenvedő tanulók nyomon követése
- Fogadóórák tartása heti rendszerességgel
- Iskolai büfé kínálat ellenőrzése, iskolai helyiségek és környezetének ellenőrzése, javaslattevés
- Tantestületi értekezleten és szülői értekezleteken való részvétel

Az Anyatejes világnapi rendezvény megrendezésre került a járványügyi szabályok betartásával. A Magyar Vöröskereszttel és a Mályvavirág Alapítvánnyal való együttműködés folyamatos, rendezvényeiken a szolgálat képviselteti magát. Egészségnap, családi nap és nyári tábor szervezése, megvalósítása történt.

A Család-és Gyermekjóléti Központtal meglévő napi munkakapcsolat teszi lehetővé, hogy szociális és életvezetési problémák, gyermekveszélyeztetés esetén azonnal megfelelő intézkedések történjenek.

Minden védőnő jelzőrendszeri, szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferencián, éves gyermekvédelmi tanácskozáson vett részt. Heti rendszerességgel van egészségnevelés a Biztos Kezdet Gyerekházban. Rendszeresen jelen van védőnő a Városi Könyvtár „könyvkuckónak” nevezett baba-mama klubjában.

A Magyar Vöröskereszt egészségnevelési programjain, a felmenő rendszerű verseny felkészítésekben rendszeresen részt vett a Szolgálat.

Szakmai tudás fejlesztésén lehetőség szerint rendszeresen részt vesznek a dolgozók, továbbá a térségünkben szervezett egyéb továbbképzéseken is.

9.) A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS EREDMÉNYEI (DROGPREVENCIO, SZABADIDŐS PROGRAMOK)

Drogprevenció

A Szarvasi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2004. augusztusában alakult meg, önszervező módon, civil kezdeményezésre. Szarvas Város Önkormányzata Képviselő-testülete partner volt abban, hogy határozatával életre hívja ezt a szakmai fórumot, mely azóta is aktív irányítója és koordinátora a város drogügyi folyamatainak. Az Önkormányzat által létrehozott Szarvasi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumban képviselteti magát minden olyan szakember (köznevelési intézmények vezetői, önkormányzati vezetők, védőnők, a népegészségügy képviselői, rendőrség, polgárőrség és egyéb szociális/egészségügyi intézmények), aki az ügy fontosságát átérzi és szaktudásával hatékony munkát tud végezni a fiatalokat érintő drogproblémák megoldásában. A fórum rendszeresen tart üléseket, melyeken előkészítenek minden kábítószerrel kapcsolatos témát (szervezetek együttműködési megállapodása, pályázati munkák, rendezvények szervezése, stb.).

2009. évtől a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum együttműködési megállapodást kötött a Körösi Kistérség Többcélú Társulással, ezzel több településre is kiterjesztette tevékenységét. 2016-ban pedig a Szarvasi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal kezdett együttműködést, a társadalom e szegmensét is bevonva a prevenciós munkába. Minden évben sikerrel nyújt be pályázatot programokhoz és aktívan kapcsolódott a kialakuló és egyre bővülő országos hálózati munkába. Továbbá a KEF felel az önkormányzat drogstratégiájának kialakításáért.

2022. év KEF által megvalósított programjai

Az előző években a szarvasi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működésére is komoly hatást gyakorolt a pandémia. A KEF által rendszeresen megtartott, tömegeket megmozgató rendezvényeket törölni kellett a járványügyi előírás miatt, így nem volt lehetőség az évenként szokásosan megrendezett kábítószerellenes világnapi program megvalósítására. 2022-ben azonban a tilalom feloldódott, így ismét lehetőségünk adódott szokásos rendezvényünk megtartására, mely egy, a teljes lakosság részére elérhető egész napos rendezvény. Ezen nap alkalmából az információnyújtáson túl a Szarvasi KEF valamennyi tagszervezete készült valamilyen programelemmel a kilátogatók számára. Sportolási lehetőséggel, egészségsarokkal, tanácsadással, egészséges élelmiszerekkel és italokkal, önismereti játékokkal részeg szemüveggel, fordított bringával és még egy sor programelemmel vártuk a rendezvényre kilátogatókat. Az egész napos program során több százan fordultak meg a rendezvényen, így az elérte figyelemfelkeltő és információnyújtó célját.

A fórum működése 2022-ben is folyamatos volt, megtartottuk a KEF üléseket, ahol a tagszervezeteink képviselőivel a minél hatékonyabb beavatkozások érdekében rendszeres egyeztetéseket folytattunk. A városi droghelyzet folyamatos monitorozása mellett a minél hatékonyabb stratégiák kidolgozása volt a célunk. Az üléseken résztvevő különböző tudományterületről érkező szakemberek együttműködése lehetővé teszi a hatékony beavatkozást mind a prevenció, mind az ártalomcsökkentés területén.

Bár a Fórumnak 2022-ben nem volt saját projektje, segítette a tagszervezetek programjainak megvalósulását. Az Ótemplomi Szeretetszolgálat prevenciósz célú, egészségfejlesztő nyári táborainak megvalósításában többen is segítséget nyújtottak. Ezen program során 4 hét alatt 5 egyhetes ifjúsági tábor került megvalósításra, egyenként átlagosan 30 fős létszámmal. Mellette megrendezésre került egy rehabilitációs célú, úgynevezett „csendes hét” a Középhalmi Evangélikus Misszió Alapítvány szervezésében, melynek megvalósítását szintén segítette a szervasi KEF. Ezen program célja az aktív szerhasználók motivációjának felkeltése az absztinens életvitelre, valamint a már józan életet élők megerősítése, motivációjuk fenntartása volt.

2021. évben a KEF kidolgozta és tagjai elfogadták a SZARVAS VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK DROGSTRATÉGIÁJA 2021 – 2025 dokumentumot, mely tartalmazza a város stratégiáját a kábítószerhasználat visszaszorítására.

Civil szervezetek jelentősége

A Nagycsaládosok Szarvasi Egyesülete 1991-ben alakult 35 családdal, ma 150 tagcsaláddal rendelkezik. Tagjai a Nagycsaládosok Országos Egyesületének, a Magyarországi Éjféli Sportbajnokságok Egyesületének és a Szarvasi Kábítószerügyi Fórumnak. 2011-ben Szarvas Város Önkormányzata a Szociális Tevékenységért Díj adományozásával is elismerte munkájukat.

Elsődleges feladatuk a nagycsalád értékeinek közvetítése a társadalom felé, a nagycsaládok érdekképviselése, szociális tevékenység, családsegítés. Tevékenységük során olyan hátrányos helyzetű és/vagy nagy családokat támogatnak, akik lehetőségei a szabadidő eltöltés, a társas kapcsolatok, a munkavállalás és az anyagiak terén is jelentősen beszűkültek. Minden problémájukra igyekeznek hatékonyan reagálni. Ehhez az elmúlt évek során többször is kérdőíves kutatást végeztek. Ennek eredményeire alapozódik tevékenységük.

Kirándulás, szabadidős program, képzés, tréning. Programjaik igen változatosak.

A 10-18 éves korosztályú ifjúságnak szóló programokat a közösségépítés, drogprevenció, bűnmegelőzési és baleset-megelőzési tevékenység és az egészséges életmódra nevelés köré szervezték. Programjaik mindig ingyenesek, azokon tagjaikon kívül bárki részt vehet.

Fontos tevékenységük az életvezetési tanácsadás, a mentális tanácsadás, segítségnyújtás a családi krízisekben. Több helyi szervezettel és intézménnyel együttműködnek munkájuk során. Részt vesznek a KEF munkájában, a szociális üléseken, és tagjai a helyi jelzőrendszernek. Aktívan részt vesznek a Békés Vármegyei Felzárkóztatási Fórum munkájában. Szakembereik rendszeresen részt vesznek szakmai továbbképzéseken a minél színvonalasabb sikeres munka érdekében.

A COVID járványt követően 2022-től kezdett visszatérni az egyesület a régi, normális kerékvágásba. Megváltozott az egyesület neve **Szarvasi Nagycsaládosok Barátainak Körére**, ezáltal nem csak a 3 vagy több gyermekes családok tudnak tagok lenni. Székházuk újra kinyitott, Szarvas, Jókai u. 48. szám alatt és megszépült a megvalósult tetőcserének

köszönhetően, melyhez Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete bruttó 1.310.200,- Ft összegű támogatást nyújtott.

Nyertes pályázataik is voltak, a TOP-os pályázatok egy része áthúzódott 2022-re, mint a bagoly klub, valamint a kerékpáros és gyalogos túra. Székházukban megrendezésre került, egy hűsvét váró kézműves foglalkozás, melyen gyerekek és felnőttek egyaránt részt vettek. Az alkotáshoz szükséges anyagokról és eszközökről az egyesület gondoskodott. A nyári tábor, ádventi gyertyagyújtás és karácsonyi játszótér elmaradhatatlan az életükből.

Természetesen a lehetőségekhez mérten továbbra is részt vesznek a KEF munkájában, a kábítószer ellenes világnapon és az éjszakai foci sporteseményen. Jelzőrendszeri értekezleteken, a Békés Vármegyei Önkormányzat esélyegyenlőségi programjában, igyekeznek szakmai és civil kapcsolataik fenntartására is.

Meg kell említeni a **Magyar Vöröskereszt** helyi szervezetét, amely 2010-től a Civil Udvarban működik (Szarvas, Kossuth u. 30.). Főbb tevékenységeik az érdekképviselés, adományok gyűjtése és továbbítása rászoruló családok, gyermekek részére, előadások, tanfolyamok szervezése, felvilágosító tevékenység, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, kulturális tevékenység, gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselés, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, emberi és állampolgári jogok védelme, programok szervezése és lebonyolítása és minden, a családok életét könnyítő tevékenység.

A Civil Udvarban működik még a **Máltai Szeretetszolgálat**, valamint innen 2018-ben új helyre költözött a város egyik legrégebbi civil szervezete **Szarvas Város Barátainak Köre** (Szarvas, Nap u. 24.). 2020-ban elfogadott új alapszabálya és tisztújító közgyűlése alapján az egyesületnek történelmi céljai és hagyományos feladatai vannak, melyek többek között a szülőváros iránt érzett ragaszkodás ébrentartása, a szarvasiak és a Szarvasról elszármazottak kapcsolatának megőrzése, fenntartása. A város közművelődési, kulturális, természeti, sport, valamint épített környezeti örökségének a védelme, szellemi értékeinek megbecsülése, gyarapítása, a hagyományok ápolása, az egészséges lokálpatriotizmus elősegítése.

2012-ben került átadásra a **Civil Ház** (Szarvas, Damjanich u. 64.), amely a Szarvasért Alapítvány székhelye.

A „**SZARVASÉRT**” Alapítványt 2000. októberében hozta létre a Szarvas Város Barátainak Köre Egyesület.

Az Alapító Okirat a következők szerint rögzítette az Alapítvány céljait:

1. szervezi és összehangolja a polgárok, civil és gazdálkodó szervezetek azon anyagi, vagy szellemi felajánlásait, melyet ők Szarvas város társadalmi, gazdasági, sport, kulturális életének fejlesztésére, épített, vagy természeti környezetének megővására, vagy bővítésére szántak,
2. törekszik arra, hogy a várost országhatárainkon belül és kívül minél szélesebb körben ismerjék,
3. propaganda és nevelő tevékenységet folytat annak érdekében, hogy a polgárok önkéntesen óvják és gyarapítsák környezetüket,
4. jutalmazza azokat, akik az alapítvány céljaival összhangban kiemelkedő tevékenységet folytattak.

Az Alapítvány minden évben pályázatot ír ki, olyan tehetséges szarvasi fiatalok anyagi támogatására, akiknek felsőoktatásban való részvétele, továbbtanulása nehézségekbe ütközik. Valamint megemlítenéd, hogy a húsvéti ünnepek előtt adománygyűjtő kampányt indítanak Szarvason éló, problémás élethelyzetű családok megsegítésére, annak érdekében, hogy az ünnepeket szebbé és boldogabbá tegye számukra. Az adományokból ajándécsomagokat készítenek, melyeket rászoruló, gyermekes családok részére juttatnak el. Az adományok elsősorban tartós élelmiszerek, tisztálkodó szerek, édességek, esetleg kisebb gyerekjátékok lehetnek. A rászoruló családok kiválasztásában a Polgármesteri Hivatal Szociális Osztályával és a Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal egyeztetnek, de várják a társ civil szervezetek javaslatát is.

Az Emberöltó Alapítványt alapítói 2005-ben hozták létre, melynek céljaként tűzték ki a város főként szociális és gyermekvédelmi problémáinak megoldásában nyújtandó hathatós segítséget. Céljaik elérése érdekében folyamatos együttműködésben dolgoznak a helyi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival, valamint szoros kapcsolatot ápolnak a város többi szociális szolgáltatójával és a hasonló feladatokat ellátó civil szervezeteivel. Kölcsönösen segítik egymás munkáját. Elsődleges feladatuknak a hátrányos helyzetben lévő családok megerősítését és működéskéességüknek megőrzését, valamint a veszélyeztetett gyermekek családban történő nevelésének segítését tekintik. Ennek érdekében rendszeresen támogatják a látókörukbe került családokat, különböző módszerekkel igyekeznek főként azokat a szociális kompetenciáikat fejleszteni, amelyek egy jól működő család életében nélkülözhetetlenek.

Munkájuk során Szarvas egész lakosságát segítik a csecsemőtől az aggastyánig. Főként prevenciós célú ismeretterjesztő, egészségnevelő, környezettudatos szemléletet kialakító és szabadidős programokat szerveznek, melynek legfontosabb célkitűzése az öngondoskodás fontosságának hangsúlyozása és ennek elsajátíttatása.

Főként a gyermekekre fektetik a hangsúlyt, hiszen a hátrányos helyzetnek legtöbbször ők a kárvallottjai, valamint a róluk való gondoskodás biztosíthatja egy elfogadhatóbb életút alapjait és jövőjét. Igyekeznek minden nemű segítséget megadni a krízishelyzetbe került családok, személyek, főként gyermekek számára. Támogatásokból, pályázati forrásokból valóstítják meg a célkitűzéseiket és biztosítják folyamatosan a közhasznúság feltételeit.

Fontos még kiemelnünk az oktatási intézmények gazdag és változatos szabadidős programjait is, mellyel lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyerekek érdeklődési köruknek megfelelő elfoglaltságot találjanak az intézmény falain belül. A civilek, sportegyesületek, kulturális és köznevelési intézmények adatszolgáltatásai alapján minden évben összeállítjuk a nyári eseménynaptárt.

A működéshez szükséges források megtalálása egyre nagyobb nehézségeket jelent. Megváltozott a támogatási rendszer, az elosztás központosításra került.

Sportolási lehetőségek, szabadidős tevékenységek

A sport fontos szerepet tölt be a helyi ifjúság életében, hiszen ez adja elsődleges keretét szerveződésüknek, szabadidejük eltöltésének, melyhez több mint 20 különböző sportág nyújt lehetőséget egyesületi keretek között. A sportegyesületek működésük biztosítása és fejlesztési céljaik megvalósítása során nagy mértékben támaszkodnak az önkormányzat támogatására, a nem Tao-sportágaknak ugyanis egyre nehezebb feladatot jelent a szponzorok megtalálása, a saját erő önmagában pedig gyakran kevés a szükséges források előteremtéséhez.

A koronavírus járvány jelentősen befolyásolta a sportegyesületek 2020. és 2021. évi működését, a 2022-es év azonban már többnyire a járvány előtti időszakban megszokottak szerint zajlott. A megnövekedett rezsiköltségek, bérleti díjak azonban így is kihívások elé állították ezen szervezeteket.

Az önkormányzat korábbinál kedvezőbb pénzügyi helyzetére tekintettel az Ifjúsági és Sportbizottság is a megszokottnál nagyobb kerettel gazdálkodhatott. Az önkormányzat kötelező feladatai a sportlétesítmények üzemeltetése (18.150.000 Ft), valamint a minden diák számára ingyenes tömegsport-lehetőséget biztosító városi diáksport költségeinek biztosítása (2.908.182 Ft), így összesen 21.058.182 Ft forrás került felhasználásra e feladatokra. Önként vállalt feladatok az egyesületek működésének támogatása (28.998.526 Ft), továbbá a fejlesztési célú támogatások (10.034.862 Ft), összesen tehát 39.033.388 Ft került felhasználásra e feladatokra. Több olyan támogatásról szóló döntés is született, amelyek megvalósulása 2023-ban zárul, így kötelezettséggel terhelt maradvány keletkezett 9.288.374 Ft összegben. E számokat összeadva elmondható, hogy 2022-ben közel 70 millió Ft-ot fordított az önkormányzat a helyi sportra.

A 2022-es év egyik legjelentősebb változása, hogy 2022. szeptember 1. napjától a városi tulajdonú sportlétesítmények üzemeltetése piaci alapon történik, a bérlők részére egységesen meghatározott, az önköltségi árat meghaladó térítési díjak alkalmazása mellett.

Természetesen a városi sportinfrastruktúra további fejlődése várható: a Magyar Kézilabda Szövetség támogatásával, 100 millió Forintos nagyságrendű beruházás keretében ismét megújul az Alkotmány utcai sportcsarnok; a Magyar Labdarúgó Szövetség támogatásával jelenleg is zajlik az Erzsébet ligeti sportkomplexum infrastrukturális fejlesztése, első ütemben 700 millió Forint forrásból; a Kajak-Kenu Szövetség támogatásával több ütemben újul meg a vízisport telep; a Magyar Karate Szövetség pedig 2022-ben nyitja meg Szarvason regionális karate akadémiái egyikét.

Magyarország kormánya határozatban döntött a [honvédelmi sportközpontok](#) létrehozásáról. A program célja országszerte olyan lőterekkel is rendelkező multifunkciós szabadidős sportközpontok létrehozása, melyek alkalmasak a sportlövészet kiszolgálásán túl a honvédelmi neveléshez kapcsolódó sportágak gyakorlására, és természetesen a közösségi funkciók ellátására. Ezekkel a kormány hazánk önvédelmi képességeit is erősíteni szándékozik. Az ezekben önkéntességi alapon látogatók honvédelmi szempontból is hasznosítható tudásra tehetnek szert, amit az országban ötödikként adtak át, a beruházás 2021. márciusában kezdődött és 2022. októberében került átadásra.

Az épületben megtalálható egy 137,5 négyzetméteres, tatamival is borítható oktatóterem, küzdőtér, illetve az ehhez szükséges kiegészítő létesítmények, női és férfi vendéglőzők. A földszinten iroda, raktár és fegyverraktár, az emeleten egy 71 négyzetméteres oktatóterem, illetve a lőállásokból a löpor égéstermékének a kifűjására szolgáló gépészet kapott helyet. A földszinten vannak a fedett lőállások, amik kapuval vannak leválasztva a lőterületről. A lőtávolság 50 méter, 10 lőállás van egymás mellett. Az elkészült Honvédelmi Sportközpont, ami a sportolási lehetőségek mellett a Magyar Honvédség utánpótlását is hivatott segíteni.

2022-ben a Vajda Péter Evangélikus Gimnázium és a Gyulai SzC Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium csatlakozott a [Honvéd Kadét Programhoz](#). Ebben a 2017-ben létrejött, az oktatást és szabadidős tevékenységet kombináló fejlesztő programban azok az intézmények vehetnek részt – immár országszerte 120 –, melyek vállalják, hogy a

Magyar Honvédség számukra kijelölt szervezetével, valamint a Honvédelmi Sportszövetséggel együttműködnek.

Az előnyök mellett számos olyan programra járhatnak a programban részt vevő diákok, ami csak számukra lesz elérhető: sportlövészet, küzdősportok, hagyományőrzés, hadisírgondozás, ejtőernyőzés, laktanya-látogatások, paintball, airsoft, különböző játékok, légfegyveres, lézerfegyveres céllövészetek, kalandtúrák és akadálypályás foglalkozások. Nem mellesleg évi 10 hónapon át alanyi jogon jár a programban résztvevőknek a Béri Balogh Ádám honvéd kadét ösztöndíj, aminek összege a tanulmányi átlageredményük függvényében 14 és 40 ezer forint közé esik havonta.

2022-ben a Magyar Úszó Szövetség és Szarvas Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött, az [Úszó Nemzet Programban](#) való részvételről. Ennek célja, hogy minden gyermeknek legyen lehetősége a vízbiztos úszástudás elsajátítására az általános iskola 2.osztályáig. A gyermekek heti egy alkalommal vehetnek részt oktatáson, amely 3 évig tart és 9 szakvizsgát tartalmaz. Az úszásoktatás, az ehhez szükséges eszközök, a szállítás ingyenesen kerülnek biztosításra. Az önkormányzat által fenntartott Szarvas Város Óvodája és Bölcsődéje vesz részt a Szarvasi Gyógyfürdőben megvalósuló programban.

Mindezek alapján megállapítható, hogy számos lehetőséget biztosító, folyamatosan bővülő infrastruktúrájú sportélet zajlik városunkban, amely nagy mértékben hozzájárul minden korosztály, de leginkább az ifjúság szabadidejének hasznos eltöltéséhez.

ÖSSZEGZÉS

A gyermekvédelem területén az elmúlt években kialakult intézményi struktúra és a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek együttműködése, összehangolt munkája, szakmai színvonala, a jelzőrendszer kiépítettsége azt eredményezte, hogy városunkban a kiskorúak családon belüli testi-, értelmi-, érzelmi- és erkölcsi fejlődése biztosított. Az adatok összehasonlítása jól mutatja, hogy az intézmények és szakemberek összefogása eredményeként nem nőtt számottevően a veszélyeztetett gyermekek száma.

A gyermekvédelmi törvény szellemiségét szem előtt tartva a továbbiakban is hatékonyan kell végeznünk az intézmények veszélyeztetettséget felderítő, megelőző munkáját, erősítenünk kell a szolgáltatásszintű gyermekvédelmet, elsődleges feladat a prevenció, csökkentve ezzel a hatósági intézkedések szükségességét.

A társadalmi változások az utóbbi években nagyon sok olyan típusú problémát hoztak a felszínre, amelyek a gyermekek első közösségébe kerülésük során is felszínre törnek. A köznevelési intézményekben az óvodai és iskolai segítség, mint professzionális szociális, gyermekjóléti szolgáltatás megjelenése, ezt a helyzetet orvosolná a jövőben.

Városunk célja a továbbiakban is az, hogy az önkormányzat és más gyermekvédelemmel foglalkozó szervezetek szorosan együttműködve biztosítsák a gyermekek törvényben foglalt jogait, segítséget nyújtsanak érdekeik érvényesítéséhez, gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről.

Szarvas, 2023. május „ „

Babák Mihály
polgármester

Dr. Melis János
címzetes főjegyző